

MINISTERUL
MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY
OF LABOUR AND SOCIAL PROTECTION
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

INSPECTORATUL SOCIAL DE TAT

STATE SOCIAL INSPECTORATE

MD-2028, Chișinău, șos. Hîncești, 53, bloc „B”, et. 6
Tel. +37322999239; Fax. +37322999238
e-mail: office@iss.gov.md
web: www.iss.gov.md

53 Hîncești Avenue, block "B", 6th floor, MD-
2028, Chișinău phone: +37322999239; Fax. +37322999238
e-mail: office@iss.gov.md
web: www.iss.gov.md

nr. 10 / 11.07.2015

RAPORT DE EVALUARE

ASUPRA RESPECTĂRII DREPTURILOR OMULUI
Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități,
mun. Hîncești

CUPRINS

INTRODUCERE.....	3
Capitolul I. DESCRIEREA GENERALĂ A SERVICIULUI SOCIAL EVALUAT.....	6
Capitolul II. REZULTATELE EVALUĂRII ȘI PREZENTAREA SCORURILOR PENTRU FIECARE DOMENIU.....	13
2.1 DOMENIUL 1. DREPTUL LA CONDIȚII ADECVATE DE TRAI ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ.....	13
2.2 DOMENIUL 2. DREPTUL LA CEL MAI ÎNALT STANDARD DE SĂNĂTATE FIZICĂ ȘI MINTALĂ.....	20
2.3 DOMENIUL 3. DREPTUL LA CAPACITATE JURIDICĂ, LA LIBERTATE ȘI SECURITATE PERSONALĂ.....	24
2.4 DOMENIUL 4. DREPTUL LA PROTECȚIE ÎMPOTRIVA TORTURII, RELELOR TRATAMENTE ȘI VIOLENȚEL.....	27
2.5 DOMENIUL 5. DREPTUL LA VIAȚĂ INDEPENDENTĂ ȘI TRAI ÎN COMUNITATE.....	31
2.6 DOMENIUL 6. MANAGEMENTUL INSTITUȚIEI.....	36
2.7 SUMAR AL REZULTATELOR EVALUĂRII NIVELULUI DE RESPECTARE A DREPTURILOR OMULUI ÎN CENTRUL DE PLASAMENT TEMPORAR PENTRU PERSOANE CU DIZABILITĂȚI MUN. HÎNCEȘTI.....	39
Capitolul III. IDENTIFICAREA RISCURILOR ȘI ANALIZA ACESTORA.....	41
Capitolul IV. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	49
ANEXE:	
TABELUL nr.1. Domeniul 1. Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială.....	52
TABELUL nr.2. Domeniul 2. Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală.....	66
TABELUL nr.3. Domeniul 3. Dreptul la capacitate juridică, la libertate și securitate personală.....	74
TABELUL nr.4. Domeniul 4. Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violenței.....	81
TABELUL nr.5. Domeniul 5. Dreptul la viața independentă și trai în comunitate.....	87
TABELUL nr.6. Domeniul 6. Managementul instituției.....	99

INTRODUCERE

Inspectoratul Social de Stat este autoritate administrativă în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, care exercită controlul de stat și acreditarea prestatorilor de servicii sociale din domeniul asistenței sociale, în temeiul Legii asistenței sociale nr. 547 din 25.12.2003 și Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului Social de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 802 din 28.10.2011.

În procesul de evaluare a fost inclus Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hîncești a cărui fondator este Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Scopul: Evaluarea a fost organizată de către Inspectoratul Social de Stat, în vederea respectării drepturilor omului și respectarea prevederilor legale la stabilirea dreptului și acordarea serviciilor sociale beneficiarilor de către prestatorul de Serviciu, evaluarea capacității instituției în acordarea de servicii sociale conform standardelor de calitate ca prestator public de servicii sociale.

Obiectiv general: Evaluarea capacității instituției sociale în vederea respectării drepturilor omului în serviciile sociale și identificarea riscurilor, identificarea deficiențelor și riscurilor asociate fiecărui standard, elaborarea recomandărilor pentru îmbunătățirea serviciilor și realizarea unui raport clar și justificat care reflectă realitatea din cadrul instituției. Promovarea, respectarea și susținerea drepturilor persoanelor cu dizabilități prin prisma calității și a drepturilor reflectate în Convenția cu privire la Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

Obiective specifice:

- Evaluarea calității și a gradului de respectare a drepturilor persoanelor cu dizabilități care beneficiază de serviciile Centrului;
- Documentarea constatărilor în urma evaluării și determinarea scorurilor cu privire la implementarea standardelor de calitate prin prisma respectării drepturilor omului;
- Elaborarea recomandărilor de îmbunătățire a calității serviciilor Centrului din perspectiva respectării drepturilor omului și persoanelor cu dizabilități;
- Elaborarea imediată a unui plan de acțiuni pentru remedierea deficiențelor constatate care necesită intervenție imediată.

Evaluarea a fost efectuată în temeiul Ordinului directoarei Inspectoratului Social de Stat nr. 59 din 19 iunie 2025.

Metodologia de control:

Evaluarea a fost realizată în baza fișei de evaluare care cuprinde șase domenii de evaluare bazate pe drepturile omului în Serviciile Sociale, iar fiecare domeniu a fost evaluat în baza standardelor și criteriilor de evaluare pentru respectarea fiecărui domeniu separat fiind utilizate următoarele tehnici și proceduri de lucru pentru colectarea probelor:

- Analiza documentelor - analiza informațiilor, prin compararea indicatorilor existenți la nivelul entității evaluate sub aspectul acordării serviciilor sociale beneficiarilor și a tendințelor semnificative ale acestora pe o anumită perioadă de timp, examinarea și analiza dosarelor personale ale beneficiarilor și a dosarelor angajaților;
- Observația directă - urmărirea activităților, proceselor sau a procedurilor interne realizate de către persoanele responsabile în cadrul prestării serviciilor, examinarea condițiilor fizice, a dotărilor etc.;

- Investigarea/interviuvarea - obținerea informațiilor de la persoane abilitate din interiorul și din afara entității verificate;
- Confirmarea - primirea răspunsului scris dat la o întrebare adresată unei entități publice pentru verificarea unor subiecte legate de procesul de stabilire a beneficiarilor serviciului social;
- Chestionarea beneficiarilor - obținerea prin intermediul întrebărilor și răspunsurilor a informațiilor necesare privind calitatea serviciilor.

Fiecare domeniu a fost evaluat în baza standardelor și criteriilor de evaluare:

	Domeniul de evaluare	Constituit din	
		Standarde de evaluare	Criterii de evaluare
1	Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială	6 standarde	32 criterii
2	Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală	4 standarde	21 criterii
3	Dreptul la capacitate juridică, la libertate, și securitate personală	4 standarde	14 criterii
4	Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratament și violenței	4 standarde	17 criterii
5	Dreptul la viața independentă și trai în comunitate	4 standarde	21 criterii
6	Managementul instituției	3 standarde	13 criterii

Constatările și concluziile din prezentul raport de evaluare au fost formulate în urma examinării, analizei, prelucrării și interpretării datelor și informațiilor oferite de administrația Centrului, verificarea modului de asigurare de către prestatorul de servicii a implementării politicilor naționale de protecție și incluziune socială a persoanelor cu dizabilități în conformitate cu domeniile sale de competență, asigurarea dezvoltării și gestionării serviciilor sociale cu specializare înaltă și specializate cu plasament în conformitate cu competențele stabilite prin actele normative, probelor acumulate de echipa de inspectori privind prestarea de servicii beneficiarelor în limita normativelor prestabilite și în conformitate cu standardele minime de calitate.

După colectarea datelor, echipa de evaluatori a desfășurat ședințe post-evaluare pentru a alocă scorurile finale fiecărui criteriu și standard din cadrul fiecărui domeniu.

Pentru toate standardele și criteriile de evaluare a fost atribuite unul dintre cele cinci scoruri/calificative posibile:

Descriere a scorurilor/calificativelor utilizate în procesul de evaluare:

	Nivelul de realizare	Descrierea
R/T	Realizat în totalitate	Există dovezi ale faptului că criteriul, standardul sau domeniul evaluat a fost realizat(ă) în volum deplin.
R/P	Realizat parțial	Există dovezi ale faptului că criteriul, standardul sau domeniul a fost realizat(ă), însă mai sunt necesare unele îmbunătățiri.
R/I	Realizare inițiată	Există dovezi ale faptului că sunt întreprinse măsuri pentru realizarea criteriului, standardului sau domeniului, însă mai sunt necesare îmbunătățiri considerabile.
R/N	Nu a fost inițiată	Nu există dovezi că ar exista tentative sau acțiuni pentru realizarea criteriului, standardului sau domeniului.
N/A	Nu este aplicabil	Criteriul, standardul sau domeniul nu este aplicabil(ă) serviciului evaluat.

R/T – realizat în totalitate (76% -100 %)

R/P – realizat parțial (50 % -75 %)

R/I – realizare inițiată (25 % - 50 %)

R/N – realizarea nu a fost inițiat (0 - 25 %)

N/A– nu este aplicabil (nu se evaluează)

Rezultatele scorurilor atribuite tuturor standardelor de către echipa de evaluare, sunt prezentate în funcție de rezultatele evaluării criteriilor de evaluare pentru atingerea și îndeplinirea standardelor. Scorurile prezentate pentru fiecare domeniu separat se regăsesc în rezumatul principalelor observări pe fiecare standard evaluat în baza criteriilor de risc.

Capitolul I. DESCRIEREA GENERALĂ A SERVICIULUI SOCIAL EVALUAT

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hîncești, (în continuare - Centru) este o instituție socială de interes public, fiind în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, gestionată de către Agenția pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă.

Activitatea Centrului este reglementată de Regulamentul de organizare și funcționare al Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hîncești, aprobat prin ordinul directorului nr. 1 din 12.01.2024 și coordonată de Agenția pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă.

Misiunea Centrului constă în oferirea asistenței și intervențiilor complexe ce pot include orice combinație de servicii sociale specializate, acordate beneficiarilor cu dependență sporită (persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale) și care necesită supraveghere continuă (24/24 ore) pentru îmbunătățirea calității vieții.

Scopul Centrului este menținerea și/sau dezvoltarea abilităților de autonomie personală a beneficiarilor prin acordarea serviciilor de îngrijire și suport individual, recuperare și reabilitare socio-medicală în vederea facilitării procesului de reintegrare în mediul familial și incluziune socială în servicii sociale comunitare și/sau trai independent.

Beneficiarii Centrului sunt persoanele cu dizabilități, cetățeni ai Republicii Moldova sau străini, specificați la art. 2, alin (1) din Legea 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, care întrunesc cumulativ condițiile stipulate în pct. 15 al Regulamentului intern de organizare și funcționare a Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități mun. Hîncești.

Capacitatea de plasament a instituției este de 350 de locuri. La momentul demarării evaluării, în Centru erau plasate în total 241 beneficiare.

Din totalul de 241 beneficiare ale Centrului, 236 sunt întreținute integral de stat, iar 5 beneficiare din serviciul Locuință Protejată din orașul Ialoveni sunt întreținute parțial (aceste beneficiare se întrețin din pensii și alocații, iar Centru suportă costurile serviciilor comunale).

Centrul prestează următoarele servicii:

- Serviciul social cu specializare înaltă, cu plasament de urgență, plasament planificat;
- Serviciul social "Locuință protejată" (1 unitate);
- Serviciul social "Casă comunitară" (4 unități).

Personalul Centrului, în conformitate cu schema de încadrare aprobată pentru anul 2025, este constituit din 204,75 unități de personal, inclusiv:

Tabelul nr.1 *Schema de încadrare*

Tipul de funcții	Număr de unități
Funcții de conducere	12
Funcții de execuție	149,5
Personal auxiliar	43,25
Total nr. de unități	204,75

Centrul își exercită activitatea financiară în conformitate cu actele normative în domeniu, planul de finanțare și alte documente financiare acceptate de către autorități. Finanțarea Centrului se efectuează din contul mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat.

Tabelul nr.2 Executarea bugetului conform clasificăției economice (situația la 23.06.2025)
(mil lei)

Finanțare	2024	2025
Aprobat inițial	53299,2	44379,7
Precizat	41911,0	44379,7
Executat pe perioada de gestiune	41745,7	23700,5

Sediul Centrului este constituit din trei clădiri locative cu trei nivele fiecare. În fiecare bloc sunt create diverse spații funcționale: blocul administrativ, bloc cultural educativ, sală de concerte, sală de expoziții. Blocul alimentar cu depozitele necesare pentru păstrarea produselor alimentare. Instituția socială dispune de asemenea de spații distincte pentru depozite și pentru gospodăria auxiliară: trei cazangerii la gaz, o stație de pompare a apei, spălătoria, garaje pentru transport.

Tabelul nr.3 Infrastructura Centrului

Nr. crt.	Categorie	Subcategorie	Dotări necesare	Comentarii
1	Clădiri și spații funcționale	Clădire locativă	Camere 1-4 persoane, mobilier adaptat (camere de locuit individuale sau duble).	În Centru sunt plasate 212 beneficiare fete repartizate în 15 grupe de cazare a câte 10-16 beneficiari în fiecare grupă. Dormitoarele nu dispun de spațiu suficient pentru fiecare persoană. În unele odăi sunt cazați câte 16 beneficiare. Din cauza spațiului limitat, nu toate beneficiarele dispun de noptieră și dulap individual în camerele de cazare. Hainele și bunurile personale sunt depozitate într-un dulap comun, cu despărțituri individualizate pentru fiecare beneficiară.
			Grupuri sanitare adaptate (individuale/comune) baie proprie sau comună.	Fiecare grupă dispune de spații sanitare pentru numărul beneficiarelor cazate (10-16 persoane). Spațiile sanitare (băile și toaletele) nu oferă condiții adecvate de intimitate pentru beneficiare, deoarece ușile nu sunt prevăzute cu sisteme funcționale de închidere. În unele grupe de cazare băile nu dispun de perdele pentru cabinele de duș. Baia și toaletele nu sunt accesibile pentru persoanele cu dificultăți locomotorii și senzoriale, pentru persoanele imobilizate.

			Majoritatea spațiilor pentru baie sunt dotate cu cadă inaccesibilă persoanelor cu dizabilități locomotorii. Lipsește bare de suport.
		Săli de mese adaptate pentru persoane cu mobilitate redusă. Săli de recreere și socializare dotate cu mobilier confortabil; salon de zi cu TV/jocuri de masă, spații recreative, bibliotecă.	Centrul dispune de trei săli pentru servirea meselor. Mobilierul nu este adaptat pentru persoanele cu mobilitate redusă. Centrul dispune de atelier de croitorie, sală de creație, sală sportivă, sală. Fiecare grupă de cazare dispune de săli comune pentru recreere și socializare. Toate sălile de recreere din grupele de cazare sunt dotate cu TV și acces la internet.
	Anexe funcționale	Bucătărie profesională, (frigider, produse perisabile, legume/fructe, carne/pește, lactate, ouă) Bucătăria și spații auxiliare pentru pregătirea meselor, depozitarea produselor și igienizarea încăperilor.	Centru dispune de bucătărie și spații auxiliare pentru pregătirea meselor, depozitarea produselor și igienizarea încăperilor. Bucătăria este dotată cu utilaje moderne, frigidere pentru carne, pește, lactate, alte produse. Centru dispune de încăperi separate pentru depozitarea produse alimentare, produse de uz gospodăresc, dotate cu sistem de aerisire. Produsele sunt depozitate pe suporturi de metal și lemn. Bucătăria este dotată cu utilaj tehnic modern.
		Spălătorie, uscătorie, separare rufe curate/murdare pentru igienizarea hainelor și lenjeriei.	Centrul dispune de spălătorie, uscătorie, separare rufe curate/murdare pentru igienizarea hainelor și lenjeriei. Utilajul este modern în stare funcțională. Există spații special amenajate interne/externe pentru uscare.
		Cabinet pentru consultații medicale, infirmerie, spații pentru administrarea	Centrul dispune de 3 posturi medicale, un cabinet pentru proceduri, sală de pansamente, cabinet ginecologic, sală de tratament kinetoterapeutic. Lipsește funcția de kinetoterapeut.

			tratamentului, izolator.	
			Birouri administrative (director, contabil ș.a.). Spații pentru personal (vestiare, dușuri, sală de odihnă).	Spațiile administrației se află în blocul trei, cu birouri pentru director, biroul RU, contabilitate, asistenți sociali, dotate cu echipament tehnic necesar și mobilier. Există spații pentru personal, dotat cu mobilier, grup sanitar, vestiar.
2	Accesibilitate și siguranță	Accesibilitate fizică	Rampe conforme ($\leq 8\%$), mânere, uși min. 90 cm, fără praguri, coridoare largi.	Clădirea este parțial accesibilă persoanelor cu dizabilități fizice și celor cu mobilitate redusă. Nu există rampă de acces între etaje. Nu sunt bare de suport la scările dintre etaje.
			Lift adaptat (dacă e cazul).	Nu este
		Adaptări interioare	Mânere de sprijin, podele antiderapante, mobilier cu colțuri rotunjite (băi adaptate cu mânere de sprijin, dușuri fără praguri, toalete adaptate).	Baia și toaletele nu sunt accesibile pentru persoanele cu dificultăți locomotorii și senzoriale, pentru persoanele imobilizate. Majoritatea spațiilor pentru baie sunt dotate cu cadă inaccessibilă persoanelor cu dizabilități locomotorii. Lipsește bare de suport. Persoanele imobilizate primesc suportul infirmierelor la îmbăiere și igienizare. Podelele nu sunt antiderapante, mobilierul nu are colțuri rotunjite.
Siguranță funcțională	Iluminat de siguranță, lipsa obstacolelor 1. Sisteme de semnalizare, butoane de panică, alarme, interfoane; 2. Iluminat de siguranță.	Clădirea este iluminată corespunzător unui serviciu social (artificial și natural) există suficientă lumină în încăperi, acces la lumina naturală/soare, becurile sunt led/economice, inclusiv pe coridoarele Nu există butoane de panică, interfoane.		

3	Dotări și echipamente	Cămere de locuit	Paturi joase, saltele ortopedice, dulapuri, noptiere, spațiu pentru scaun rulant (Mobilier adaptat: paturi medicale, scaune cu brațe, mese reglabile).	Centrul nu de dispune de mobilier adaptat. Paturi medicale insuficiente, scaune cu brațe, mese reglabile. Mobilierul este învechit. Beneficiarele ținute la pat sunt asigurate cu paturi dotate cu mânere de sprijin, dar lipsesc paturile medicale și saltelele ortopedice. Mobilierul din sala de mese nu este reglabil. Din cauza spațiului limitat, nu toți beneficiarii dispun de noptieră și dulap individual în camerele de cazare.
		Grupuri sanitare	WC înălțat, duș nivel sol, bare sprijin, chiuvete joase.	Grupurile sanitare nu sunt adaptate necesităților beneficiarelor, majoritatea dotate cu cabină de duș cu cadă înaltă și cadă separată în aceeași încăpere, fără perdea pentru asigurarea intimității, bare de sprijin insuficiente cât la cabina de duș, atât și la toalete.
		Spații terapie/recuperare	Săli pentru kinetoterapie, ergoterapie/art terapie (Tehnologii asistive: dispozitive pentru comunicare, alerte medicale).	În Centru este sală de tratament kinetoterapeutic. Lipsește funcția de kinetoterapeut în statele de personal. Centrul nu dispune de tehnologii asistive (dispozitive pentru comunicare, alerte medicale).
		Echipamente generale	Tensiometre, termometre, scaune duș, cadre de mers, cărucioare (Echipamente medicale: aparatură pentru fizioterapie, tensiometre, termometre).	Centru este asigurat cu echipamente medicale: termometre, tensiometre, aparate pentru proceduri de fizioterapie (o parte sunt învechite), persoanele cu dizabilități locomotorii sunt asigurați cu cărucioare sau cadre de mers (premergătoare). În majoritatea grupurilor sanitare sunt scaune speciale pentru duș. Nu sunt folosite metode adaptate pentru beneficiari cu dizabilități senzoriale, de comunicare sau cu dificultăți de înțelegere.
		Gospodărire internă	Frigidere, aragaze, hote, mașini de spălat, uscătoare, dulapuri.	Centrul este dotat cu utilaje pentru bucătărie, spălătorie, uscătorie.
4	Spații exterioare	Acces rutier/pietonal	Alei pavate, acces pentru ambulanță/pompieri/transpo	Spațiul extern este accesibil pentru necesități de urgență (ambulanță, pompieri). Există parcare spațioasă pentru personal și vizitatori.

			rt adaptat (parcări accesibile pentru personal și vizitatori).	
		Zone relaxare	Foișoare, bănci, mese, spațiu socializare, zone verzi (curți sau grădini amenajate cu alei accesibile, foișoare, locuri de relaxare).	Spațiul din jurul blocurilor este amenajat cu alei, foișoare, bănci, teren de joacă echipat cu utilaj sportiv, pe teritoriu cresc pomi fructiferi, flori de grădină și arbuști decorativi.
		Grădină terapeutică	Culturi accesibile (ierburi, flori, legume), activități horticoale.	Spațiul extern este amenajat cu pomi fructiferi (vișini, cireși, meri), conifere, flori. În cadrul Centrului nu sunt dezvoltate și organizate activități horticoale.
		Împrejmuire și siguranță	Gard, poartă cu închidere sigură iluminat perimetral.	Blocurile sunt împrejmuite cu gard din piatră cu două intrări. Intrările în Centru sunt cu închidere sigură și pază pe perimetrul teritoriului. Întreg teritoriul Centrului și spațiile utilizate sunt iluminate extern.
5	Resurse umane și administrative. Birouri accesibile pentru personalul de conducere și gestionare.	Personal administrativ	Director, contabil, RU, Jurist, secretară (birouri accesibile pentru personalul de conducere și gestionare).	Conform statelor de personal Centrul dispune de 12 funcții de conducere. Spațiile administrației se află la etajul unu în blocul trei, cu birouri pentru director, RU, contabilitate, asistenți sociali, dotate cu echipament tehnic necesar și mobilier.
		Personal specializat	Medici (stomatolog, epidemiolog,) asistenți medicali, infirmieri, psiholog, kinetoterapeut, asistent social, instructori.	Conform statelor de personal instituția dispune de 149,5 funcții de personal specializat. Centrul nu are în statele de personal stomatolog și kinetoterapeut.
		Personal auxiliar	Bucătari, spălătorese, îngrijitori.	Conform statelor de personal instituția dispune de 43,25 funcții de personal auxiliar.

			curățenie spații pentru personal; vestiar, dușuri, săli de odihnă)	Personalul auxiliar dispune de spații destinate vestiarelor, dușuri și spații pentru odihnă.
6	Sisteme de securitate și protecție	Securitate fizică	Camere video, sistem control acces (interfon, cartele, pază).	Centrul dispune de pază la intrarea centrală 24/24 ore (paznic). Pe perimetrul Centrului și în interiorul încăperilor comune funcționează 24 camere video pentru asigurarea securității beneficiarilor și angajaților.
		Siguranță incendii	Detectoare fum/gaz, alarme, stingătoare, planuri evacuare, exerciții.	Clădirea este echipată cu mijloace și măsuri adecvate pentru protecția beneficiarelor împotriva riscurilor de incendiu. Sunt instalate sisteme antiincendiu, inclusiv extingtoare, alarme de fum, iar infrastructura permite evacuarea în condiții de siguranță, inclusiv pentru persoanele cu mobilitate redusă. Personalul este instruit corespunzător pentru a interveni în caz de incendiu și sunt organizate periodic exerciții de simulare a situațiilor de urgență.
		Siguranță beneficiari	Sistem apel urgență, iluminat nocturn pe holuri.	Coridoarele și spațiile comune din Centru sunt iluminate pe timp de noapte.

Capitolul II. REZULTATELE EVALUĂRII ȘI PREZENTAREA SCORURILOR PENTRU FIECARE DOMENIU

2.1. DOMENIUL 1. DREPTUL LA CONDIȚII ADECVATE DE TRAI ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială este esențial într-un centru de plasament pentru persoane cu dizabilități deoarece asigură un mediu sigur, sănătos și demn, adaptat nevoilor specifice ale beneficiarilor. Acest drept garantează accesul la servicii sociale și medicale specializate, condiții de locuire și igienă corespunzătoare, alimentație adecvată și posibilitatea de a-și păstra intimitatea și autonomia. Un mediu adecvat contribuie la menținerea sănătății fizice și psihice, la dezvoltarea abilităților personale și la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, prevenind marginalizarea și izolarea. De asemenea, respectarea acestui drept este în conformitate cu standardele naționale și internaționale privind protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, inclusiv prevederile legale din Republica Moldova¹. Prin asigurarea condițiilor adecvate de trai și protecție socială, centrul de plasament contribuie la promovarea demnității, egalității și participării active a beneficiarilor în viața comunității, sprijinind astfel integrarea lor socială și dezvoltarea personală.

Domeniul 1: Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială este constituit din șase standarde de bază formate din 5-6 criterii de evaluare a nivelului de respectare a dreptului. Conform rezultatelor evaluării dreptul beneficiarilor Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, din mun. Hîncești este realizat în proporție de 87% din 100%. Justificarea scorurilor acordate pe domeniul dat, riscurile identificate de către evaluatori și impactul lor asupra beneficiarilor sunt reflectate în Anexă.²

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hîncești	Scor acordat (nivel / %)
Domeniul 1: Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială.	R/T (87 %)
Standardul 1.1: Clădirea Centrului dispune de condiții fizice bune.	R/T (96 %)
Standardul 1.2: Condițiile de dormit sunt bune și asigură dreptul la intimitate.	R/T (79 %)
Standardul 1.3: Condițiile de igienă și sanitație sunt respectate în Centru.	R/T (79 %)
Standardul 1.4: Beneficiarii au acces la alimentație calitativă, apă potabilă, îmbrăcăminte și încălțăminte, alte bunuri personale conform preferințelor și nevoilor.	R/T (96 %)
Standardul 1.5: Beneficiarii pot comunica liber cu cine dorește și se bucură de dreptul la libertate în Centru.	R/T (79 %)
Standardul 1.6: Centrul oferă un mediu primitor, confortabil și stimulant pentru participarea activă a beneficiarilor.	R/T (90 %)

¹ Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități

² Anexa 1 Tabelul 1

Standardul 1.1 Clădirea serviciului dispune de condiții fizice bune

Rezultatele evaluării celor șase criterii aferente Standardului 1.1. evidențiază o respectare semnificativă a drepturilor beneficiarelor, cu un nivel general de conformitate de 96%. Sunt respectate în totalitate toate șase criteriile de evaluare stabilite acestui standard.

Standardul 1.1 Clădirea este într-o stare fizică bună	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) clădirea este într-o stare fizică relativ bună, 2) ferestrele nu sunt sparte, 3) acoperișul este în stare bună, 4) geamurile și ușile sunt bune, 5) nu este mucegai, 6) clădirea este iluminată corespunzător unui serviciu social, 7) există suficientă lumină în încăperi, acces la lumina naturală/soare, 8) becurile sunt led/economice, 9) încălzirea și ventilația asigură un mediu de locuit confortabil, 10) temperatura este confortabilă potrivit sezonului, 11) sistemul de încălzire funcțional, 12) sistemul de încălzire economic eficient 13) există sistem de ventilație adecvată, 14) geamurile se deschid, inclusiv la baie, WC, 15) există echipamente și măsuri pentru a proteja beneficiarele împotriva rănilor cauzate de incendiu, 16) există instalații antiincendiu, extincitoare, alarme de fum, 17) există condiții de evacuare cu ușurință a persoanelor, inclusiv imobilizate, 18) personalul instruit, condiții de evacuare sigure, 19) se practică simularea situațiilor de incendiu în serviciu, 20) Centrul este conectat la sistem de apă și canalizare, 21) există sistem autonom de apeduct din două fântâni arteziene cu două pompe de rezervă în caz de necesitate, 22) există sistem centralizat de canalizare.	<ol style="list-style-type: none"> 1) în unele spații destinate procedurilor medicale în Blocul 1 de cazare, vopseaua se desprinde de pe tavan, clădirea este parțial accesibilă persoanelor cu dizabilități fizice și celor cu mobilitate redusă, 2) nu există rampă de acces între etaje, 3) nu sunt bare de suport la scările dintre etaje, 4) caloriferele nu au protecție pentru a preveni arsurile la persoane.

Standardul 1.2 Condițiile de dormit sunt bune și asigură dreptul la intimitate

Rezultatele evaluării celor șase criterii de evaluare aferente Standardului 1.2. evidențiază o realizare a standardului de 79% . Sunt respectate în totalitate trei criterii de evaluare din cele șase stabilite acestui standard, două criterii sunt realizate parțial și un criteriu este realizat inițial.

Standardul 1.2 Condițiile de dormit sunt bune și asigură dreptul la intimitate	
Puncte forte	Puncte slabe
<p>1) organizarea cazării beneficiarelor se justifică prin gravitatea stării lor de sănătate mintală și fizică, toate având un grad sever, ceea ce impune o monitorizare, supraveghere și îngrijire continuă, aspecte care nu pot fi asigurate în spații de cazare mai mici și mai individualizate,</p> <p>2) preferințele beneficiarelor privind alegerea colegilor de cameră sunt respectate, în măsura posibilităților având în vedere starea lor de sănătate mintală și perceperea realității,</p> <p>3) beneficiarele plasate în serviciu decid timpul când merg la somn și timpul de trezire, în dependență de necesități individuale și stare a sănătății,</p> <p>4) serviciul dispune de un program zilnic pentru orientarea beneficiarelor, dar totodată se iau în considerare necesitățile individuale ale fiecărei beneficiare,</p> <p>5) beneficiarele dispun de toate condițiile pentru odihnă și somn, fiecare beneficiară are pe patul său saltea, plapumă, pătură pernă și albituri în stare bună și curate,</p> <p>6) lenjeria de pat se spală regulat și la cerere, dacă e cazul.</p> <p>7) beneficiarele dispun de spațiu pentru păstrarea bunurilor personale, având acces la dulapuri comune amplasate în dormitoare.</p>	<p>1) dormitoarele nu dispun de spațiu suficient pentru fiecare persoană. În unele odăi sunt cazați câte 16 beneficiare,</p> <p>2) din cauza spațiului limitat, nu toate beneficiarele dispun de noptieră și dulap individual în camerele de cazare. Hainele și bunurile personale sunt depozitate într-un dulap comun, cu despărțituri individualizate pentru fiecare beneficiară,</p> <p>3) dormitoarele nu oferă condiții adecvate pentru asigurarea intimității persoanelor cazate, întrucât ușile acestora nu sunt prevăzute cu sisteme de închidere din interior, având în vedere necesitățile individuale și stare a sănătății,</p> <p>4) nu există spațiu pentru depozitare cu cheie, nu există spații gestionate de personal și registru de păstrare a lucrurilor personale ale beneficiarelor.</p>

Standardul 1.3 Condițiile de igienă și sanitație sunt respectate în Centru

Analiza celor cinci criterii de evaluare aferente Standardului 1.3. evidențiază o medie generală de realizare a standardului de 79%. Sunt respectate în totalitate trei criterii de evaluare din cele cinci stabilite acestui standard și două criterii au primit scorul de realizare inițială.

Standardul 1.3 Condițiile de igienă și sanitație sunt respectate în Centru	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) baia și toaletele sunt curate și în stare funcțională, igienizate regulat, nu există miros neplăcut, dușurile, robinetele, chiuvetele, WC sunt în stare funcțională, există acces la apă caldă și rece fără întreruperi, 2) beneficiarele au acces permanent la baie și la produse igienice, 3) beneficiarele dispun de hârtie igienică, săpun, șampon, gel de duș, șervețele umede, pastă și periuță de dinți etc., 4) beneficiarele au prosoape personale curate pentru baie, 5) persoanele imobilizate primesc suportul infirmierelor la îmbăiere și igienizare. 6) beneficiarele primesc suportul necesar din partea angajaților la igienă personală. 7) infirmierele cunosc despre respectare intimității, folosesc mănuși și alte echipamente în timpul igienei persoanei, lucrează în echipă la cazurile cu dificultăți majore de mobilitate. 8) în cadrul Centrului este angajată o frizeră care frizează beneficiarele la necesitate și cerere. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) spațiile sanitare (băile și toaletele) nu oferă condiții adecvate de intimitate pentru beneficiare, deoarece ușile nu sunt prevăzute cu sisteme funcționale de închidere. În unele grupe de cazare băile nu dispun de perdele pentru cabinele de duș, 2) baia și toaletele nu sunt accesibile pentru persoanele cu dificultăți locomotorii și senzoriale, pentru persoanele imobilizate. 3) majoritatea spațiilor pentru baie sunt dotate cu cadă inaccesibilă persoanelor cu dizabilități locomotorii. 4) lipsesc bare de suport.

Standardul 1.4 Beneficiarii au acces la alimentație calitativă, apă potabilă, îmbrăcăminte și încălțăminte, alte bunuri personale conform preferințelor și nevoilor

Analiza celor cinci criterii aferente Standardului 1.4. denotă o medie generală de realizare a standardului de 96%. Sunt respectate în totalitate toate cinci criterii de evaluare stabilite acestui standard.

Standardul 1.4 Beneficiarii au acces la alimentație calitativă, apă potabilă, îmbrăcăminte și încălțăminte, alte bunuri personale conform preferințelor și nevoilor

Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) mâncarea este în cantitate suficientă, de calitate și în corespundere cu preferințele și nevoile beneficiarilor, 2) hrană este suficientă, proaspătă și variată, nutritivă și meniul este echilibrat, există flexibilitate pentru meniu în conformitate cu indicațiile medicale ale fiecărui beneficiar, 3) meniurile se întocmesc cu participarea beneficiarelor, 4) sursa de apă potabilă este accesibilă pentru toți, 5) persoanele cu mobilitate redusă au acces la apă potabilă în dormitoare, 6) apa este sigură pentru a fi consumată, 7) sunt condiții de respectare a regulilor sanitare la sursa de apă, 8) la bucătărie este instalat un filtru de capacitate mare pentru prepararea bucatelor și pentru consum, 9) toate trei blocuri de cazare au amenajate sufragerii separate pentru deservirea meselor c acces pentru persoanele cu mobilitate redusă, 10) unele beneficiare se implică cu ajutor la bucătărie în limita posibilităților și cu supravegherea personalului, 11) beneficiarele au dreptul să își aducă îmbrăcăminte și încălțăminte de acasă, 12) nu sunt restricții și uniforme, 13) hainele sunt spălate și păstrate în condiții sanitare, 14) îmbrăcăminte și încălțăminte sunt în stare bună și estetic acceptabile, 15) prestatorul procură îmbrăcăminte și încălțăminte conform sezonului, este suficientă, 16) îmbrăcăminte și încălțăminte este distribuită conform preferințelor și nevoilor. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) nu toate zonele de servit masa sunt amenajate aproape de mediul familial, 2) în unele sufragerii mobilierul nu este adaptat și sigur necesităților beneficiarilor la servirea meselor.

Standardul 1.5 Beneficiarii pot comunica liber cu cine doresc și se bucură de dreptul la libertate în Centru

Analiza cinci criterii aferente Standardului 1.5 denotă o medie generală de realizare a standardului de 79% . Sunt respectate în totalitate trei criterii de evaluare din cele cinci stabilite acestui standard, un criteriu este realizat parțial și un criteriu reprezintă realizare inițială.

Standardul 1.5 Beneficiarii pot comunica liber cu cine dorește și se bucură de dreptul la libertate în Centru	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) în cadrul Centrului beneficiarele au acces liber la internet și comunica prin intermediul telefonului, e-mailului și aplicațiilor precum Viber, Messenger sau WhatsApp, 2) beneficiarele utilizează dispozitive personale sau, în lipsa acestora, pot primi apeluri prin intermediul telefoanelor aflate în birourile angajaților, 3) beneficiarele pot comunica în orice limbă, 4) beneficiarele pot primi în vizită prieteni, rude sau membri ai familiei. Pentru aceste întâlniri este disponibilă o cameră special amenajată pentru primirea vizitatorilor, 5) toate vizitele sunt înregistrate în registrul aflat la punctele medicale ale Centrului, 6) beneficiarele au posibilitatea de a efectua vizite la rude, membri ai familiei sau alte persoane apropiate, 7) beneficiarele se pot deplasa liber pe tot teritoriul serviciului, 8) toate zonele din serviciu sunt accesibile pentru beneficiarele din serviciu, există acces la terenul de afară, zonele cu acces interzis sunt cunoscute și acceptate în scopuri de siguranță. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) beneficiarilor nu le este asigurat dreptul la comunicare în condiții de intimitate și siguranță, 2) confidențialitatea convorbirilor nu este garantată, întrucât nu există un telefon de serviciu care să permită discuții private, iar conversațiile au loc adesea în prezența personalului, 3) telefonul este amplasat în cabinetul șefului serviciului social și a secretarei și convorbirile telefonice au loc în prezența personalului ceea ce nu asigură confidențialitate discuțiilor, 4) modalitățile de interacțiune utilizate se bazează predominant pe gesturi informale, în lipsa utilizării unui limbaj mimico-gestual standardizat și fără a se asigura intervenția unui interpret specializat în cazurile în care aceasta este necesară.

Standardul 1.6 Centrul oferă un mediu primitiv, confortabil și stimulant pentru participarea activă persoanelor

Analiza celor cinci criterii aferente Standardului 1.4. indică o medie generală de realizare a standardului de 90%. Sunt respectate în totalitate trei criterii de evaluare din cele cinci stabilite acestui standard, iar două criterii sunt realizate parțial.

Standardul 1.6 Centrul oferă un mediu primitiv, confortabil și stimulant pentru participarea activă persoanelor	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) Centrul dispune de suficient spațiu și zone amenajate pentru activități de grup, 2) există zone comune de interacțiune, comunicare în interior și exterior, 3) serviciul este amenajat cu picturi și alte lucruri care oferă atmosferă de familie, 4) Centrul dispune de resurse și echipamente pentru petrecerea timpului liber, 5) există posibilități de a asculta muzică, a privi TV, jocuri de masă, materiale pentru meșteșugărit, atelier de croitorie și activități în aer liber. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) prestatorul desfășoară doar ocazional activități culturale și de agrement cu artiști și/sau voluntari din afara Centrului, 2) nu există un acord de colaborare semnat cu autoritatea publică locală (APL) pentru a susține implicarea

<p>6) sunt organizate diferite activități culturale, precum concerte, recitaluri de poezie, sărbătorirea zilelor de naștere ale beneficiarelor, dar și a sărbătorilor naționale.</p> <p>7) se organizează excursii.</p> <p>8) beneficiarele au dreptul de a comunica și relaționa cu toate persoanele din serviciu fără bariere, persoane de sex opus, persoane de diferite etnii, cu toți angajații fără restricții,</p> <p>9) beneficiarele sunt sprijinite la menținerea relațiilor cu familia, prietenii și alte persoane apropiate, fiind încurajate să-și formeze un grup de suport.</p>	<p>constantă a beneficiarelor în activitățile comunității,</p> <p>3) membrii grupului de suport nu sunt implicați în procesul de elaborare și implementare a Planului Individual de Asistență.</p>
--	--

Concluzii privind realizarea Domeniului 1: Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială

Evaluarea celor șase standarde din domeniul „Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială” indică un nivel general de conformitate de 87%, indicând un nivel ridicat de realizare, care reflectă eforturile importante ale administrației instituției, dar și prezența unor aspecte ce necesită îmbunătățiri.

Centrul oferă condiții generale bune de trai și protecție socială, asigurând un mediu funcțional, sigur și adaptat nevoilor complexe ale beneficiarelor. Starea fizică a clădirii este în general bună, cu facilități adecvate pentru iluminat, încălzire, ventilație și siguranță, inclusiv măsuri eficiente de prevenire a incendiilor și instruirea personalului în acest sens. Totuși, accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități locomotorii este limitată, necesitând îmbunătățiri esențiale pentru a garanta mobilitatea și incluziunea deplină a tuturor beneficiarilor.

Spațiile de cazare sunt organizate în funcție de starea de sănătate a beneficiarelor, însă supraaglomerarea și lipsa intimității în dormitoare, precum și absența spațiilor de depozitare securizate pentru bunurile personale, afectează confortul psihic și sentimentul de siguranță. Condițiile de igienă sunt bine asigurate, cu băi și toalete curate și funcționale, dar necesită îmbunătățiri pentru a oferi intimitate și accesibilitate persoanelor cu dizabilități.

Alimentația este adecvată, variată și adaptată nevoilor medicale, iar posibilitatea beneficiarelor de a-și aduce și întreține propriile articole de îmbrăcăminte contribuie la menținerea demnității și autonomiei. Facilitățile pentru comunicare sunt diverse și accesibile, însă lipsa unor spații dedicate pentru convorbiri private și limitările în comunicarea persoanelor cu cerințe speciale reduc calitatea intimității și a accesului la informație.

Mediul social este primitor și favorizează relațiile interpersonale și activitățile recreative, însă colaborarea cu autoritățile locale pentru integrarea sistematică a beneficiarelor în comunitate este insuficientă, limitând oportunitățile de incluziune socială pe termen lung.

În ansamblu, Centrul respectă dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială prin asigurarea unui cadru sigur, igienic și funcțional, însă este necesară o atenție sporită asupra accesibilității pentru persoanele cu dizabilități, creșterii intimității și siguranței în spațiile de cazare și sanitare, precum și dezvoltării parteneriatelor comunitare pentru susținerea integrării sociale durabile a beneficiarilor. Implementarea acestor îmbunătățiri va contribui la creșterea calității vieții și la respectarea deplină a drepturilor fundamentale ale persoanelor aflate în Centru.

2.2. DOMENIUL 2. DREPTUL LA CEL MAI ÎNALT STANDARD DE SĂNĂTATE FIZICĂ ȘI MINTALĂ

Asigurarea dreptului la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală pentru persoane cu dizabilități garantează accesul la servicii medicale și de reabilitare de calitate, adaptate nevoilor specifice ale beneficiarilor, fără discriminare. Un nivel adecvat de sănătate susține bunăstarea fizică și psihică, contribuind la menținerea demnității, autonomiei și incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități.

Domeniul 2: Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală este constituit din patru standarde de bază formate din 4-6 criterii de evaluare a nivelului de respectare a dreptului. Conform rezultatelor evaluării dreptul beneficiarilor Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități mun. Hîncești este realizat în proporție de 80% din 100%.

Justificarea scorurilor acordate pe domeniul dat, riscurile identificate de către evaluatori și impactul lor asupra beneficiarilor sunt reflectate în Anexă.³

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hîncești	Scor acordat (nivel / %)
Domeniul 2: Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală.	R/T (80 %)
Standardul 2.1. Beneficiarii au acces la asistență medicală primară fără discriminare.	R/T (100 %)
Standardul 2.2 Centrul dispune de personal calificat în acordare asistenței medicale primare.	R/T (95 %)
Standardul 2.3. Reabilitarea fizică și psiho-emoțională contribuie la creșterea independenței și participării.	R/T (78 %)
Standardul 2.4. Serviciile de sănătate sexuală și reproductivă sunt accesibile beneficiarilor din cadrul Centrului.	R/I (46 %)

Standardul 2.1 Beneficiarii au acces la asistență medicală primară fără discriminare

Rezultatele evaluării arată că Centrul îndeplinește în totalitate Standardul 2.1. privind accesul la asistență medicală primară fără discriminare, obținând un scor de 100%.

³ Anexa Tabelul 2.

Standardul 2.1 Beneficiarii au acces la asistență medicală primară fără discriminare

Puncte forte
<ol style="list-style-type: none"> 1) beneficiarele au acces la servicii de asistență medicală primară în Centru și în comunitate fără discriminare pe criteriu de limbă, religie, sex, etnie, dizabilitate, vârstă, 2) persoanele sunt admise în serviciu în baza criteriilor de eligibilitate, criteriile de admitere nu conțin prevederi discriminatorii, 3) admiterea beneficiarelor în Centru se efectuează în baza deciziei Grupului de lucru intersectorial pentru examinarea solicitărilor de admitere în plasament, semnată de fondator și eliberată de AGSSSÎ, 4) toate beneficiarele necesită tratament în domeniul sănătății mintale au acces la suport și îngrijire în serviciu, sau sunt referite la servicii de sănătate mintală la CMC Hîncești, 5) Centrul are în statele de personal psihiatru pentru 0,5 normă care duce evidența zilnică a stării sănătății mintale a beneficiarelor, 6) beneficiarele cu probleme de sănătate mintală nu sunt excluse din serviciu din această cauză, dar primesc tratamentul prescris de medicul psihiatru în Centru, 7) toate beneficiarele sunt asigurate medical, 8) beneficiarele cu dizabilități au asigurare medicală din partea statului, angajații serviciului colaborează cu medicul de familie unde este la evidență persoana pentru a beneficia de medicamente compensate, 9) medicul de familie și/sau medicul psihiatru monitorizează beneficiarele care stau la evidență cu anumite boli cronice sau tulburări de sănătate mintală pe perioada plasamentului în Centru, 10) medicul psihiatru al Centrului colaborează cu medicul psihiatru de la Centrul de Sănătate Mintală din Hîncești pentru o bună monitorizarea a situației beneficiarelor, inclusiv pentru modificarea schemei de tratament la necesitate, 11) medicul psihiatru al Centrului duce evidența stării de sănătate mintală a fiecărui beneficiar.

Standardul 2.2 Centrul dispune de personal calificat în acordarea asistenței medicale primare

Rezultatele evaluării celor șase criterii aferente Standardului 2.2. denotă o medie generală de realizare a standardului de 95% . Cinci criterii de evaluare din cele șase stabilite acestui standard sunt respectate în totalitate, iar un criteriu este realizat parțial.

Standardul 2.2 Centrul dispune de personal calificat în acordarea asistenței medicale primare

Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) personalul deține calificare în acordarea asistenței de prim-ajutor, administrare medicamente prescrise de medicii specialiști, implementarea planului de reabilitare medicală, 2) în caz de necesități stringente personalul cunoaște modalitatea de accesare a serviciilor de sănătate din comunitate, 3) beneficiarele au acces liber la serviciile psihiatruului angajat la Centru, inclusiv la serviciile psihiatruului Centrului de Sănătate Mintală a raionului, prin urmare beneficiarele pot alege medicul psihiatru, 4) schema de tratament a beneficiarelor este elaborată de medicul de familie sau medicul specialist (psihiatru, neurolog, cardiolog), 	<ol style="list-style-type: none"> 1) nu toate beneficiarele își dau acordul informat privind administrarea tratamentului, 2) mai mult de 80 % dintre beneficiare nu realizează și nu percep starea lor de sănătate, prin urmare nu

<p>5) angajații colaborează medicii și pot administra medicamente la beneficiari doar în baza schemei de tratament,</p> <p>6) în Centru există mecanism de păstrare și administrare a medicamentelor psihotrope,</p> <p>7) beneficiarele au acces la măsuri de protecție și siguranță pentru prevenirea și combaterea bolilor infecțioase.</p>	<p>dau/semnează acordul informat privind administrarea tratamentului.</p>
--	---

Standardul 2.3 Reabilitarea fizică și psiho-emoțională contribuie la creșterea independenței și participării

Rezultatele evaluării celor șase criterii aferente Standardului 2.3. indică o medie generală de realizare a standardului de 78%. Sunt respectate în totalitate trei criterii de evaluare din cele șase stabilite acestui standard, un criteriu este realizat parțial și două criterii realizarea este inițiată.

Standardul 2.3 Reabilitarea fizică și psiho-emoțională contribuie la creșterea independenței și participării	
Puncte forte	Puncte slabe
<p>1) unele beneficiare participă la activități de dans și gimnastică, inclusiv activități de muncă în grădina cu flori a Centrului,</p> <p>2) PIA cuprind activități de reabilitare psiho-emoțională,</p> <p>3) în cadrul Centrului este angajat psiholog,</p> <p>4) în dependență de capacitățile intelectuale și fizice beneficiarele participă la activități, discuții, consiliere, participă la activități de grup pentru suport psiho-emoțional,</p> <p>5) sunt angajate două maseuze care lucrează zilnic și primesc câte 5 beneficiare pe zi,</p> <p>6) în cazul unor dificultăți fizice sau probleme de sănătate mintală grave, beneficiarii sunt referiți pentru servicii medicale specializate în staționar la Spitalul din Hîncești sau la Spitalul de Psihiatrie din Chișinău,</p> <p>7) în cadrul Centrului este dezvoltată o "Grupă deficitară" în care sunt plasate 10 beneficiare cu stare de sănătate foarte gravă și sunt supravegheate în permanență de 3 infirmiere, inclusiv cu vizita medicilor specialiști,</p> <p>8) beneficiarele plasate în Serviciile Casă Comunitară au acces la servicii religioase pentru suport psiho-emoțional, inclusiv frecventează biserica din comunitate,</p> <p>9) la solicitarea beneficiarelor, angajații facilitează acces la unele servicii/activități cu caracter spiritual și religios.</p>	<p>1) PIA nu cuprind activități de reabilitare fizică,</p> <p>2) beneficiarele nu dispun de fișe de evaluare kinetoterapeutică sau evaluări fizice pentru recomandări de masaj,</p> <p>3) funcția de kinetoterapeut lipsește în cadrul Centrului,</p> <p>4) în cartela medicală a beneficiarelor nu există fișe cu indicații pentru masaj, ci doar o listă lunară a beneficiarelor afișată în fiecare cabinet de masaj,</p> <p>5) beneficiarele nu au acces la servicii paliative specializate în afara, după caz.</p>

Standardul 2.4 Serviciile de sănătate sexuală și reproductivă sunt accesibile beneficiarilor

Rezultatele evaluării celor cinci criterii aferente Standardului 2.4. indică o medie generală de realizare a standardului de 46%. Este respectat în totalitate un criteriu de evaluare din cele cinci stabilite acestui

standard, un criteriu este realizat parțial, un criteriu realizarea este inițiată și două criterii sunt nerealizate.

Standardul 2.4 Serviciile de sănătate sexuală și reproductivă sunt accesibile beneficiarilor	
Puncte forte	Puncte slabe
<p>1) în Centru, aproximativ 15 beneficiare mai active participă ocazional la discuții privind drepturile lor legate de sănătatea fizică, mintală, sexuală și reproductivă,</p> <p>2) în cadrul Centrului beneficiarele au suport pentru a accesa serviciile de sănătate sexuală și reproductivă,</p> <p>3) în cadrul Centrului este angajat ginecolog care consultă beneficiarele,</p> <p>4) în afara Centrului sunt referiți la necesitate la CMC Hîncești la necesitate.</p>	<p>1) prestatorul nu organizează activități periodice de instruire și informare privind dreptul la sănătate fizică, mintală, sexuală și reproductivă,</p> <p>2) în cadrul Centrului beneficiarele nu au acces gratuit la mijloace moderne de contracepție și nici nu se practică astfel de acțiuni, având în vedere starea de sănătate,</p> <p>3) beneficiarele nu cunosc metodele de contracepție moderne, nu dispun de informații suficiente, nu utilizează în caz de necesitate,</p> <p>4) în cadrul Centrului beneficiarele nu utilizează mijloacele de contracepție.</p>

Concluzii privind realizarea Domeniului 2: Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală

Evaluarea domeniului „Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală” reflectă un nivel general de conformitate de 80%.

Centrul asigură un acces egal și nediscriminatoriu la servicii medicale primare și specializate pentru toate beneficiarele, indiferent de caracteristicile personale, garantând astfel respectarea drepturilor fundamentale la sănătate. Suportul pentru sănătatea mintală este bine organizat, beneficiind de prezența unui medic psihiatru angajat și de colaborarea cu Centrul de Sănătate Mintală din Hîncești, ceea ce permite monitorizarea continuă și adaptarea tratamentelor în funcție de necesități. Personalul este calificat pentru administrarea corectă a tratamentelor și intervențiile de prim-ajutor, iar protocoalele de gestionare a medicamentelor sunt respectate riguros.

Totuși, un aspect provocator îl reprezintă dificultățile în obținerea consimțământului informat din partea majorității beneficiarilor, din cauza limitărilor cognitive sau de percepție a propriei stări de sănătate mintală, ceea ce impune o atenție sporită și metode adaptate de comunicare și implicare.

Planurile Individuale de Asistență includ activități psiho-emoționale susținute de psiholog și prin participarea la activități de grup, însă lipsa unor servicii structurate de reabilitare fizică și absența unui kinezioterapeut reprezintă un punct vulnerabil în asigurarea unei îngrijiri complete. Pentru cazurile complexe, centrul asigură trimiterea către servicii specializate externe, dar accesul la îngrijiri paliative specializate rămâne neacoperit.

În ceea ce privește sănătatea sexuală și reproductivă, deși există un medic ginecolog angajat și posibilitatea de referire la servicii externe, accesul la mijloace moderne de contracepție este limitat, iar informarea beneficiarilor pe aceste teme este insuficientă și ocazională. Aceasta indică o nevoie clară de dezvoltare a programelor educaționale și facilitarea accesului la servicii contraceptive, adaptate capacităților și nevoilor specifice ale beneficiarelor.

În concluzie, Centrul oferă un cadru medical profesionist și integrat, care răspunde în mare măsură nevoilor complexe de sănătate fizică și mintală ale beneficiarilor, însă este necesară o consolidare a serviciilor de reabilitare fizică, o mai bună gestionare a consimțământului informat și o abordare sistematică a educației și accesului la servicii de sănătate sexuală și reproductivă. Implementarea acestor măsuri va contribui la asigurarea unui standard înalt și complet de sănătate pentru toate beneficiarele.

2.3. DOMENIUL 3. DREPTUL LA CAPACITATE JURIDICĂ, LA LIBERTATE ȘI SECURITATE PERSONALĂ

Asigurarea dreptului la capacitate juridică, libertate și securitate personală pentru persoane cu dizabilități este esențială pentru respectarea demnității, autonomiei și egalității acestora în fața legii. Capacitatea juridică le conferă persoanelor cu dizabilități dreptul de a-și exercita în mod egal drepturile și obligațiile, inclusiv de a lua decizii fundamentale privind sănătatea, educația, munca și viața personală, fără a fi private arbitrar de acest drept din cauza dizabilității.

Domeniul 3: Dreptul la capacitate juridică, libertate și securitate personală este constituit din patru standarde de bază formate din 4-6 criterii de evaluare a nivelului de respectare a dreptului. Conform rezultatelor evaluării dreptul beneficiarilor Centrului este realizat în proporție de 77% din 100%.

Justificarea scorurilor acordate pe domeniul dat, riscurile identificate de către evaluatori și impactul lor asupra beneficiarilor sunt reflectate în Anexă.⁴

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hîncești	Scor acordat (nivel / %)
Domeniul 3: Dreptul la capacitate juridică, la libertate și securitate personală	R/T (77%)
Standardul 3.1. Beneficiarii decid tipul de asistență și îngrijire în baza nevoilor și preferințelor.	R/T (76%)
Standardul 3.2. Centrul dispune de proceduri clare pentru tratamentul și oferirea asistenței fără consimțământul beneficiarului.	R/P (60%)
Standardul 3.3. Capacitatea juridică a beneficiarilor constituie o prioritate în luarea deciziilor privind asistența și îngrijirea în Centru.	RT (86%)
Standardul 3.4. Beneficiarii au dreptul la confidențialitate și acces la dosarele personale.	R/T (84%)

Standardul 3.1 Beneficiarii decid timpul de asistență și îngrijire în baza nevoilor și preferințelor

Rezultatele evaluării celor patru criterii aferente Standardului 3.1. denotă o medie generală de realizare a standardului de 76%. Astfel, din cele patru criterii de evaluare, două criterii sunt realizate în totalitate, un criteriu este realizat parțial și un criteriu realizarea este inițiată.

Standardul 3.1 Beneficiarii decid timpul de asistență și îngrijire în baza nevoilor și preferințelor	
Puncte forte	Puncte slabe
1) beneficiarele decid la ce activități merg în serviciu, decid cu cine locuiesc într-o cameră, participă la luarea deciziilor privind meniul pentru alimentația în serviciu,	1) majoritatea beneficiarelor deciziile privind modul de asistență și îngrijire sunt luate de către

⁴ Anexa Tabelul 3.

2) beneficiarele care au discernământ decid pentru sine dacă sistează prestarea serviciului pentru o perioadă, sau solicită încetarea dacă există alte opțiuni de trai în comunitate,	angajații Centrului.
3) deciziile în cazul beneficiarelor care nu au suficiente abilități sunt luate cu suportul membrilor familiei, dacă o au și mențin contactul cu ea.	

Standardul 3.2 Centrul dispune de proceduri clare pentru tratamentul și oferirea asistenței fără consimțământul beneficiarului

Rezultatele evaluării a trei criterii de evaluare aferente Standardului 3.2. indică o medie generală de realizare a standardului de 60% . Astfel, din cele trei criterii de evaluare, un criteriu este realizat în totalitate, un criteriu este realizat parțial și un criteriu nu este realizat.

Standardul 3.2 Centrul dispune de proceduri clare pentru tratamentul și oferirea asistenței fără consimțământul beneficiarului	
Puncte forte	Puncte slabe
1) personalul respectă protocoalele în domeniul sănătății, însă nu toate beneficiarele conștientizează că au dreptul de a refuza tratamentul.	1) îngrijirea și tratamentul beneficiarelor nu se bazează pe consimțământul liber și informat, având în vedere starea de sănătate mintală și conștientizarea situației de către beneficiare, 2) beneficiarele nu cunosc procedurile de contestare a tratamentului și depunere a plângerilor pentru tratament /internare nevoluntară.
2) prestatorul de serviciu dispune de proceduri clare pentru tratament sau internare nevoluntară și apelează la aceste proceduri doar în cazuri de urgențe majore.	

Standardul 3.3 Capacitatea juridică a beneficiarilor constituie o prioritate în luarea deciziilor privind asistența și îngrijirea în Centru

Rezultatele evaluării celor patru criterii aferente Standardului 3.3. indică o medie generală de realizare a standardului de 86%. Astfel, din cele patru criterii de evaluare, trei criterii sunt realizate în totalitate, iar un criteriu este realizat parțial.

Standardul 3.3 Capacitatea juridică a beneficiarilor constituie o prioritate în luarea deciziilor privind asistența și îngrijirea în Centru	
Puncte forte	Puncte slabe
1) personalul interacționează cu beneficiarele care au capacitatea de înțelegere în mod accesibil pentru capacitatea lor de înțelegere și de luare a deciziilor și utilizează un limbaj simplu, dacă e nevoie cu semne sau imagini, explicații simple fără manipulări și șantaj,	nici un beneficiar din Centru nu are desemnată persoană cu mandat de ocrotire conform legislație civile.
2) prestatorul de serviciu oferă informații clare despre diagnostic, tratament, importanța implicării beneficiarelor în activitățile de suport și îngrijire și utilizează un limbaj simplu pentru perceperea mesajului,	
3) beneficiarele cu capacitate de înțelegere cunosc consecințele refuzului tratamentului, a neimplicării și își asumă aceste consecințe dacă refuză să coopereze,	
4) prestatorul optează în mod prioritar pentru serviciile de suport și măsuri de ocrotire în luarea deciziilor în locul instituirii tutelei.	

Standardul 3.4 Beneficiarii au dreptul la confidențialitate și acces la dosarele personale

Rezultatele evaluării celor patru criterii aferente Standardului 3.4, indică o medie generală de realizare a standardului de 84%. Astfel, din cele patru criterii de evaluare, trei criterii sunt realizate în totalitate, iar un criteriu este realizat parțial.

Standardul 3.4 Beneficiarii au dreptul la confidențialitate și acces la dosarele personale	
Puncte forte	Puncte slabe
1) fiecare beneficiară din serviciu are un dosar personal, 2) beneficiarele cunosc despre existența în serviciu a dosarului personal, dacă au nevoie au acces la informațiile din dosar, 3) Beneficiarele pot completa informațiile din dosar cu opiniile lor, cu poze sau alte materiale, 4) dosarele beneficiarelor sunt păstrate în condiții care asigură confidențialitatea datelor, 5) prestatorul are politică de prelucrare a datelor cu caracter personal al beneficiarelor, 6) angajații cunosc politica de prelucrare a datelor cu caracter personal.	1) beneficiarele nu cunosc politica de prelucrare a datelor cu caracter personal, nu semnează declarații/acorduri de prelucrare a datelor și nu se expun dacă doresc sau nu să apară în materiale foto/video.

Concluzii privind realizarea Domeniului 3: Dreptul la capacitate juridică, la libertate și securitate personală

Evaluarea domeniului **Dreptul la capacitate juridică, libertate și securitate personală** reflectă un nivel general de conformitate de 77%.

Evaluarea situației din cadrul Centrului relevă un echilibru delicat între protecția beneficiarelor și promovarea autonomiei acestora, în contextul limitărilor generate de starea de sănătate mintală și capacitatea redusă de înțelegere. Deși o parte dintre beneficiare au posibilitatea de a-și exprima preferințele în anumite aspecte ale vieții cotidiene și sunt sprijinite să ia decizii în limitele capacităților lor, autonomia generală rămâne restrânsă, iar deciziile majore privind asistența și îngrijirea sunt, în multe cazuri, asumate de personalul Centrului sau de familie.

Consimțământul liber și informat în procesul de îngrijire și tratament este limitat de gradul redus de conștientizare a situației proprii, iar procedurile de tratament nevoluntar sunt aplicate cu respectarea protocoalelor, însă beneficiarii nu sunt pe deplin informați despre drepturile lor de contestare. Comunicarea adaptată, utilizarea unor metode vizuale și limbaj simplificat, precum și evitarea oricărei forme de manipulare reflectă o abordare respectuoasă și centrată pe nevoile beneficiarelor.

Prestatorul promovează utilizarea serviciilor de suport și a măsurilor de ocrotire în detrimentul tutelei, încurajând astfel respectarea drepturilor și autonomia beneficiarelor în măsura posibilităților. Totodată, gestionarea confidențială a dosarelor personale și existența unor politici interne clare privind protecția datelor personale asigură un cadru legal și etic adecvat, deși implicarea activă a beneficiarelor în procesul de informare și consimțământ privind prelucrarea datelor este redusă.

În concluzie, Centrul asigură un echilibru responsabil între protecție și respectarea autonomiei beneficiarelor, adaptându-se la nevoile și limitările acestora. Pentru consolidarea dreptului la capacitate juridică, libertate și securitate personală, se recomandă intensificarea eforturilor de informare și implicare a beneficiarelor în procesul decizional, dezvoltarea unor mecanisme accesibile de contestare a deciziilor și continuarea promovării serviciilor de suport și a măsurilor alternative tutelei, astfel încât să se maximizeze autonomia și demnitatea persoanelor asistate.

2.4 DOMENIUL 4. DREPTUL LA PROTECȚIE ÎMPOTRIVA TORTURII, RELELOR TRATAMENTE ȘI VIOLENȚEI

Dreptul la protecție împotriva torturii, tratamentelor inumane, degradante și violenței este un drept absolut și fundamental pentru orice persoană, având o semnificație deosebită pentru beneficiarii cu dizabilități din centrele de plasament. Protecția împotriva torturii, relelor tratamente și violenței este o condiție indispensabilă pentru asigurarea unui mediu sigur, respectuos și incluziv în centrele de plasament pentru persoane cu dizabilități.

Respectarea acestui drept nu doar previne abuzurile, ci contribuie la promovarea demnității, autonomiei și incluziunii sociale a beneficiarilor, fiind un indicator esențial al respectării drepturilor omului în orice societate.

Domeniul dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violență este constituit din patru standarde de bază formate din 4-5 criterii de evaluare a nivelului de respectare a dreptului. Conform rezultatelor evaluării dreptul beneficiarilor Centrului este realizat în proporție de 89% din 100%.

Justificarea scorurilor acordate pe domeniul dat, riscurile identificate de către evaluatori și impactul lor asupra beneficiarilor sunt reflectate în Anexă.⁵

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hîncești	Scor acordat (nivel / %)
Domeniul 4: Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violență.	R/T (89%)
Standardul 4.1. Beneficiarii au protecție împotriva violenței (fizică, sexuală, emoțională, economică, exploatare).	R/T (79%)
Standardul 4.2. Prestatorul utilizează metode alternative în locul izolării ⁶ și contenționării ⁷ în situații de criză.	R/T (100%)
Standardul 4.3. Beneficiarii nu sunt expuși unor tratamente fără consimțământul informat.	R/T (100%)
Standardul 4.4. Beneficiarii au protecție împotriva torturii și relelor tratamente.	R/P (76%)

Standardul 4.1 Beneficiarii au protecție împotriva violenței (fizică, sexuală, emoțională, economică, exploatare)

Rezultatele evaluării criteriilor aferente Standardului 4.1. indică o media generală de realizare a standardului de 79%. Astfel, din cele patru criterii de evaluare, două criterii sunt realizate în totalitate, un criteriu este realizat parțial și un criteriu a primit scorul de realizare inițială.

Standardul 4.1. Beneficiarii au protecție împotriva violenței (fizică, sexuală, emoțională, economică, exploatare)	
Puncte forte	Puncte slabe

⁵ Anexa Tabelul 4.

⁶ *Izolarea* înseamnă plasarea involuntară a unei persoane singure într-o cameră încuiată sau într-o zonă securizată din care este împiedicat fizic să o părăsească.

⁷ *Conținționare* - restricționare a libertății de mișcare a unei persoane, prin folosirea mijloacelor fizice, mecanice, chimice legale de imobilizare, care nu produc vătămări corporale, în scopul evitării și protejării de autoagresiune sau heteroagresiune (sursa: Legea 114/2024 privind sănătatea și bunăstarea mintală).

<ol style="list-style-type: none"> 1) angajații tratează beneficiarele cu respect și demnitate, 2) personalul folosește un limbaj nediscriminatoriu, valorizant, 3) este promovat model de abordare a dizabilității bazat pe drepturi, 4) beneficiarele sunt protejate de orice formă de violență. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Centrul nu dispune de procedură clară privind protecția beneficiarilor împotriva abuzului și tratamentului inuman sau degradant, deși cât angajații, atât și beneficiarele au fost instruiți/informați la aspectul prevenirii violenței, 2) angajații și beneficiarele nu cunosc politica/procedura de prevenire a violenței, 3) angajații cunosc despre servicii specializate pentru victime, însă despre servicii pentru agresori nu cunosc.
--	---

Standardul 4.2 Prestatorul utilizează metode alternative în locul izolării și contenționării în situații de criză

Rezultatele evaluării criteriilor aferente Standardului 4.2. denotă o realizare a standardului în proporție de 100%.

Standardul 4.2. Prestatorul utilizează metode alternative în locul izolării și contenționării în situații de criză
Puncte forte
<ol style="list-style-type: none"> 1) beneficiarele nu sunt izolate sau contenționate în situații de criză, 2) Centrul dispune de alternative la măsurile de izolare și contenționare, 3) angajații cunosc tehnici de intervenție în situație de criză, tehnici de prevenire a vătămării persoanei și a celor din jur, 4) se practică plimbări în aer liber și discuții pentru ameliorarea situației cu implicarea unui număr impunător de angajați, 5) doar în cazurile de urgențe majore se apelează la serviciul 112, 6) Centrul dispune de procedură clară de intervenție în caz de pericol social iminent. Angajații de serviciu apelează la medicul psihiatru al centrului (în weekend), 7) având în vedere starea de sănătate a beneficiarelor, angajații diminuează accesul între beneficiari în cazuri de pericol iminent, 8) fiecare caz pentru care angajații au folosit măsuri de calmare la indicația psihiatrului prin administrarea de calmante sunt înregistrate în registrul de evidență a preparatelor psihotrope, în cartelele medicale ale beneficiarelor și în registrele de la posturile medicale și raportate conform procedurii către AGSSSÎ și Oficiul Avocatului Poporului. 9) la punctele medicale sunt registre de înregistrare a tuturor situațiilor privind vătămările, actele de violență, abuz, izolare și cazuri de contenționare. Toate înregistrările se analizează în cadrul echipei Centrului și se iau măsuri corespunzătoare.

Standardul 4.3 Beneficiarii nu sunt expuși unor tratamente fără consimțământul informat

Rezultatele evaluării criteriilor de evaluare aferente Standardului 4.3. indică realizarea standardului în proporție de 100% . Din cele patru criterii stabilite acestui standard, trei sunt realizate în totalitate, iar un criteriu nu este aplicabil pentru evaluare.

Standardul 4.3. Beneficiarii nu sunt expuși unor tratamente fără consimțământul informat
Puncte forte

- 1) prestatorul nu acceptă medicamente și oferă tratamente de ambulator în schimbul unor privilegii de la vânzătorii de medicamente,
- 2) există transparență în procurarea și administrarea medicamentelor,
- 3) în cadrul Centrului, nu au fost raportate cazuri de sterilizare a beneficiarelor și prestatorul nu recurge la astfel de acțiuni, având în vedere specificul beneficiarilor serviciului,
- 4) în cadrul Centrului nu este angajat stomatolog și prestatorul accesează serviciile necesare la CMC Hîncești,
- 5) extracția dentară se efectuează doar în cazurile în care toate măsurile de tratament nu au dat rezultate,
- 6) tratamentele și procedurile medicale dentare se efectuează la medicul specialist și se înscriu în cartelele medicale ale beneficiarelor,
- 7) dovezi că se recurge la tratament și apoi la extracții dentare sunt menționate în cartelele medicale ale beneficiarelor.

Standardul 4.4 Beneficiarii au protecție împotriva torturii și relelor tratamente

Rezultatele evaluării criteriilor de evaluare aferente Standardului 4.4, denotă o medie generală de realizare a standardului de 76% . Astfel, din cele cinci criterii stabilite acestui standard, patru criterii sunt respectate în totalitate, iar un criteriu nu este realizat.

Standardul 4.4 Beneficiarii au protecție împotriva torturii și relelor tratamente	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) beneficiarele cu o stare de sănătate mintală mai bună și realizare a situației au acces la procedurile de plângeri, în mod confidențial, dacă consideră că asistența și îngrijirea în serviciu nu corespunde nevoilor și drepturilor, 2) beneficiarele au fost instruite și cunosc cum să identifice situații de tortură, rele tratamente în serviciu, 3) beneficiarele cunosc cel puțin o instituție externă unde pot raporta (Serviciul de asistență telefonică gratuită, Avocatul Poporului), 4) beneficiarele sunt protejate dacă raportează cazurile de tortură și rele tratamente în Centru, 5) în discuții cu beneficiarele Centrului astfel de situații nu au avut loc, 6) prestatorul de serviciu întreprinde măsuri disciplinare și/sau legale împotriva oricărei persoane care aplică măsuri de tortură și rele tratamente în serviciu. 7) angajații cunosc măsurile disciplinare și/sau legale. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) prestatorul de serviciu nu dispune de un Plan de prevenire și combatere a torturii și relelor tratamente în conformitate cu recomandările Mecanismul Național de Prevenire a Torturii (MNPT) și recomandărilor în urma vizitelor periodice, 2) nu toate beneficiarele au capacitatea de asimila informația privind măsurile disciplinare sau legale în caz de aplicare a torturii și relelor tratamente.

Concluzii privind realizarea Domeniului 4: Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violență

Evaluarea domeniului **dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violență**, reflectă un nivel general de conformitate de **89%**.

Evaluarea activității Centrului evidențiază un angajament real și constant față de respectarea dreptului la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violenței pentru toate beneficiarele. Se remarcă existența unui climat sigur, bazat pe respect, demnitate și relații nediscriminatorii între personal și beneficiare, precum și aplicarea unor măsuri eficiente pentru prevenirea și gestionarea situațiilor de criză sau risc.

Totodată, Centrul demonstrează transparență în administrarea tratamentelor medicale, asigură accesul la servicii stomatologice și oferă posibilitatea depunerii confidențiale a plângerilor, protejând beneficiarele împotriva eventualelor represalii. Personalul este instruit și conștient de obligațiile legale și etice privind prevenirea abuzului, iar colaborarea cu instituții externe este funcțională.

Cu toate acestea, lipsa unor proceduri și planuri formale, clare și adaptate privind prevenirea și combaterea abuzului, violenței, torturii și relelor tratamente, precum și informarea insuficientă a personalului despre serviciile pentru agresori, reprezintă vulnerabilități ce pot afecta coerența și eficiența intervențiilor. De asemenea, este necesară o atenție sporită pentru sprijinirea beneficiarelor cu capacitate redusă de comunicare și înțelegere, astfel încât drepturile acestora să fie pe deplin protejate.

În concluzie, Centrul oferă un cadru sigur și respectuos, însă pentru consolidarea și menținerea standardelor înalte de protecție a drepturilor omului, se impune elaborarea și implementarea unor politici și proceduri formale, cunoscute și aplicate de întregul personal, care să vizeze prevenirea, sesizarea și gestionarea tuturor formelor de violență, abuz și rele tratamente, adaptate nevoilor specifice ale tuturor beneficiarelor. Acest demers va contribui la creșterea gradului de protecție, la prevenirea riscurilor și la promovarea unui mediu cu adevărat incluziv și sigur.

2.5 DOMENIUL 5. DREPTUL LA VIAȚĂ INDEPENDENTĂ ȘI TRAI ÎN COMUNITATE

Dreptul la viață independentă și trai în comunitate este o condiție esențială pentru realizarea deplină a celorlalte drepturi ale persoanelor cu dizabilități. Respectarea acestui drept transformă centrele de plasament din simple instituții de îngrijire în veritabile platforme de abilitare, incluziune și pregătire pentru o viață demnă în societate. Acest lucru contribuie la reducerea vulnerabilității, creșterea calității vieții și respectarea principiului fundamental al egalității de șanse pentru toți.

Domaniul dreptul la viață independentă și trai în comunitate este constituit din patru standarde de bază formate din 4-6 criterii de evaluare a nivelului de respectare a dreptului. Conform rezultatelor evaluării dreptul beneficiarelor Centrului este realizat în proporție de 57% din 100%. Justificarea scorurilor acordate pe domeniul dat, riscurile identificate de către evaluatori și impactul lor asupra beneficiarelor sunt reflectate în Anexă.⁸

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hincești	Scor acordat (nivel / %)
Domaniul 5: Dreptul la viață independentă și trai în comunitate	R/P (57%)
Standardul 5.1. Beneficiarii primesc suport pentru autonomie personală.	R/P (68%)
Standardul 5.2. Beneficiarii pot accesa servicii de educație și suport pentru angajare și activități de voluntariat.	R/I (28%)
Standardul 5.3. Beneficiarii sunt sprijiniți să participe la viața publică și politică.	R/P (55%)
Standardul 5.4. Beneficiarii primesc suport pentru a participa la activități culturale, religioase, sportive și de agrement în comunitate.	R/T (77%)

Standardul 5.1 Beneficiarii primesc suport pentru autonomie personală

Rezultatele evaluării criteriilor aferente Standardului 5.1. indică o medie generală de realizare a standardului de 68%. Astfel, din cele cinci criterii stabilite acestui standard, două criterii sunt realizate în totalitate, un criteriu este respectat parțial și două criterii sunt realizate inițial.

⁸ Anexa Tabelul 5

Standardul 5.1 Beneficiarii primesc suport pentru autonomie personală	
Puncte forte	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> 1) beneficiarele plasate în ultimii ani cunosc/înțeleg motivul plasamentului, 2) beneficiarele au dreptul și se implică în activitățile de gospodărie în cadrul Centrului și alte activități de interes, 3) în cadrul Centrului o beneficiară este angajată în câmpul muncii oficial în baza contractului individual de muncă, în calitate de muncitor necalificat cu un program de lucru redus 3,5 ore pe zi, 5 zile pe săptămână, 4) beneficiarele din Locuința Protejată se întrețin din sursele proprii (Prestatorul achită doar serviciile comunale), 5) beneficiarele de la Casele Comunitare se implică activ în activități gospodărești, inclusiv la creșterea și îngrijirea păsărilor, activități de grădinarit ș.a. 6) beneficiarele asistate în Casele Comunitare utilizează serviciile din comunitate (medicul de familie, oficiul poștal, serviciul de asistență socială comunitară, biserica, etc.), 7) patru beneficiare plasate la Locuința protejată beneficiază de alocație și o persoană beneficiază de pensie dizabilitate, 8) patru beneficiare pentru care este sistat serviciul pentru perioadă mai mult de 30 zile, beneficiază de alocații. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) o mare parte a beneficiarelor au fost abandonată la naștere și au trecut prin diverse forme de plasament de la o instituție la alta și nu cunosc motivele plasării la Centrul dat din cauza stării de sănătate și lipsa experienței anterioare de a locui în familie/comunitate, 2) nici o beneficiară a Centrului nu are desemnată o persoană împuternicită prin mandat de ocrotire nici nu are tutela autorizată. 3) nu toate beneficiarele cunosc că pot solicita prestatorului sistarea sau încetarea prestării serviciului. În dependență de starea de sănătate și percepere a situației în care se află, 4) administrația Centrului se confruntă cu dificultăți în colaborarea cu Serviciul de Asistență Socială Comunitară și serviciile de stat în mun. Hîncești, motivul fiind că instituția dată (Centrul) este de talie națională și nu este la gestiunea APL. Nu există acord de colaborare cu instituțiile de la nivel local.

Standardul 5.2 Beneficiarii pot accesa servicii de educație și suport pentru angajare și activități de voluntariat

Rezultatele evaluării criteriilor aferente Standardului 5.2. denotă o medie generală de realizare a standardului de 28%. Astfel, din cele șase criterii stabilite acestui standard, trei criterii sunt realizate inițial, două criterii nu sunt realizate, iar un criteriu nu este aplicabil evaluării.

Standardul 5.2 Beneficiarii pot accesa servicii de educație și suport pentru angajare și activități de voluntariat	
Puncte forte	Puncte slabe
1) o beneficiară este angajată oficial în cadrul Centrului în calitate de lucrător necalificat, 2) personalul Centrului este familiarizat cu serviciile de suport pentru angajarea beneficiarelor și oferă informare în accesarea acestor servicii, 3) o beneficiară din Locuința Protejată este angajată în câmpul muncii.	1) o parte dintre beneficiare, în special cele din Locuința Protejată și Casa Comunitară, sunt informate despre oportunitățile de instruire și angajare pe piața muncii, însă accesul lor efectiv la angajare este limitat din cauza analfabetismului, a amplasării Serviciului în mediul rural, și a dependențelor excesive de îngrijitori, 2) Planul Individual de Asistență nu include măsurile privind integrarea profesională din motivul stării reduse de capacitate, 3) beneficiarele nu sunt informate despre oportunitățile de instruire din comunitate sau alte oportunități și nu sunt sprijinite să participe, având în vedere starea lor de sănătate și gradul de percepere, 4) având în vedere faptul că majoritatea beneficiarelor au un grad sever de dizabilitate, acestea necesită monitorizare permanentă și intervenție adaptată, ceea ce face dificilă implicarea lor în activități de voluntariat sau munci ocazionale la nivel comunitar.

Standardul 5.3 Beneficiarii sunt sprijiniți să participe la viața publică și politică

Rezultatele evaluării criteriilor de evaluare aferente Standardului 5.3. indică o medie generală de realizare a standardului de 55%. Din cele cinci criterii stabilite acestui standard, un criteriu este realizat în totalitate, un criteriu este realizat parțial, două criterii sunt realizate inițial și un criteriu nu este realizat.

Standardul 5.3 Beneficiarii sunt sprijiniți să participe la viața publică și politică	
Puncte forte	Puncte slabe
1) prestatorul serviciului oferă informații beneficiarelor despre evenimentele publice organizate la nivel de comunitate, 2) prestatorul serviciului încurajează participarea beneficiarelor la evenimentele care sunt organizate în cadrul instituției sau ieșiri/excursii în grupuri mici în localitate, 3) beneficiarele din Locuința Protejată participă la vot după viza de domiciliu (Ialoveni), 4) angajații Centrului oferă informații privind valabilitatea actelor de identitate, și asigură perfectarea actelor de identitate pentru toate beneficiarele, 5) angajații Centrului facilitează procesul de înregistrare la circumscripțiile electorale doar pentru beneficiarele selectate să participe la scrutin, 6) beneficiarele au dreptul de a se implica în viața politică, inclusiv de a adera la partide politice sau de a candida	1) beneficiarii și personalul angajat nu au menționat despre faptul implicării lor în viața politică, 2) exercitarea dreptului la vot de către beneficiari este restricționată prin deciziile unei „echipe interne” a Centrului, formată din angajați, care selectează, pe baza unei evaluări proprii, persoanele considerate apte să participe la procesul electoral. La ultimul scrutin au participat în total 65 de beneficiare 24 din casele comunitare și 41 din Centru, 3) majoritatea beneficiarelor nu au fost incluse în listele electorale.

la funcții electivă, în măsura în care nu sunt privați de capacitate de exercițiu printr-o hotărâre judecătorească.	
---	--

Standardul 5.4 Beneficiarii primesc suport pentru a participa la activități culturale, religioase, sportive și agrement în comunitate

Rezultatele evaluării criteriilor aferente Standardului 5.4. indică o media generală de realizare a standardului de 77%. Astfel, în cele cinci criterii stabilite acestui standard, două criterii sunt realizate în totalitate, iar trei criterii sunt realizate parțial.

Standardul 5.4 Beneficiarii primesc suport pentru a participa la activități culturale, religioase, sportive și agrement în comunitate	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) prestatorul serviciului oferă informații beneficiarilor despre evenimentele culturale, religioase, sportive și de agrement din comunitate, 2) beneficiarele decid participarea la activitățile culturale, sportive, religioase, de agrement în comunitate, 3) participarea beneficiarilor la unele activități culturale, sportive, religioase sau de agrement în comunitate este coordonată integral de personalul Centrului, care îi însoțește pe beneficiari și este special instruit pentru a gestiona eventualele reacții, emoționale ale acestora, inclusiv personalul medical, 4) prestatorul colaborează cu administrația autorității publice locale a comunității unde este amplasat Centrul pentru a include participarea beneficiarelor la diverse evenimente. Însă nu este semnat un acord de colaborare, 5) prestatorul serviciului colaborează cu organizații ale societății civile și donatori pentru a organiza activități culturale și de agrement pentru beneficiari, 6) prestatorul serviciului colaborează cu organizații ale societății civile și donatori pentru a organiza activități culturale și de agrement pentru beneficiari, 7) în cadrul Centrului sunt organizate evenimente cu participarea artiștilor din afară, 8) personalul sprijină beneficiarele în păstrarea diversității cultelor religioase, colaborează cu reprezentanții bisericilor ortodoxe din comunitate dar și cu reprezentanții altor confesiuni religioase. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) prestatorul nu colaborează cu administrația autorității publice locale a comunității unde este amplasat Centrul pentru a include participarea beneficiarilor la diverse evenimente, 2) participarea beneficiarelor la evenimente de agrement este limitată din cauza stării de sănătate, 3) accesibilitatea beneficiarelor la materiale religioase este limitată din cauza stării de sănătate și a percepției situației.

Concluzii privind realizarea Domeniului 5: Dreptul la viață independentă și trai în comunitate

Evaluarea domeniului **dreptul la viață independentă și trai în comunitate** reflectă un nivel general de conformitate de **57 %**.

Evaluarea situației din cadrul Centrului relevă angajamente clare și eforturi susținute pentru promovarea autonomiei, integrării sociale și participării beneficiarelor la viața comunității, în special prin serviciile de Locuință Protejată și Case Comunitare. Beneficiarele sunt implicate activ în activități gospodărești și sociale, iar accesul la servicii comunitare este facilitat în măsura posibilităților lor.

Totuși, limitările impuse de starea gravă de sănătate, dizabilitatea severă și mobilitatea redusă restrâng semnificativ participarea efectivă a majorității beneficiarelor la activități externe, inclusiv la evenimente publice sau la exercitarea dreptului constituțional la vot. Practica internă de selecție a beneficiarelor apte să voteze, fără o fundamentare clară și transparentă, constituie o restricție nejustificată a unui drept fundamental.

Colaborarea cu autoritățile locale și organizațiile societății civile există, însă este parțial informală și necesită consolidare prin acorduri scrise care să asigure o cooperare durabilă și eficientă în sprijinul incluziunii sociale a beneficiarelor. De asemenea, accesul la viața religioasă este susținut, dar limitat de condițiile de sănătate și capacitatea de percepție a beneficiarilor.

În concluzie, Centrul oferă un cadru favorabil pentru viața independentă și traiul în comunitate, adaptat nevoilor specifice ale beneficiarilor, însă pentru o respectare deplină a dreptului la viață independentă este necesară o abordare mai inclusivă și personalizată, care să elimine barierele nejustificate în exercitarea drepturilor civice și să extindă oportunitățile de participare socială și comunitară, inclusiv prin formalizarea colaborărilor cu autoritățile locale și organizațiile relevante. Prioritizarea accesului la activități comunitare, inclusiv prin adaptări și suport specializat, va contribui la creșterea calității vieții și a autonomiei beneficiarelor.

2.6 DOMENIUL 6. MANAGEMENTUL INSTITUȚIEI

Managementul instituției reprezintă un element fundamental pentru funcționarea eficientă, dezvoltarea și succesul oricărei organizații, indiferent de domeniu. El combină știința și arta de a conduce, având ca scop optimizarea resurselor, atingerea obiectivelor și asigurarea valorii adăugate pentru beneficiari și societate. Un management instituțional eficient este cheia succesului oricărei organizații, asigurând funcționarea coerentă, dezvoltarea durabilă și adaptarea continuă la cerințele mediului și contribuind esențial la atingerea obiectivelor și la creșterea impactului pozitiv asupra beneficiarilor și comunității.

Domeniul managementul instituției este constituit din trei standarde de bază formate din 4-5 criterii de evaluare a nivelului de respectare a dreptului. Conform rezultatelor evaluării domeniul este realizat în proporție de 85% din 100%.

Justificarea scorurilor acordate pe domeniul dat, riscurile identificate de către evaluatori și impactul lor asupra beneficiarilor sunt reflectate în Anexă.⁹

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hîncești	Scor acordat (nivel / %)
Domeniul 6: Managementul instituției	R/T (85%)
Standardul 6.1. Serviciul social prestat este acreditat.	R/T (81%)
Standardul 6.2. Personalul Centrului deține calificarea profesională conform pozițiilor ocupate.	R/T (94%)
Standardul 6.3. Bugetul Centrului asigură dreptul la suport și îngrijire calitativă beneficiarilor.	R/T (81%)

Standardul 6.1 Serviciul social prestat este acreditat

Rezultatele evaluării celor patru criterii aferente Standardului 6.1. indică o medie generală de realizare a standardului de 81%. Astfel, din cele patru criterii stabilite acestui standard, trei criterii sunt respectate în totalitate, iar un criteriu nu este realizat.

Standardul 6.1 Serviciul social prestat este acreditat	
Puncte forte	Puncte slabe
1) Centrul dispune de un Regulament de organizare și funcționare a serviciului 2) serviciul dispune de standarde minime de calitate, 3) Centrul dispune de proceduri și politici interne clare de organizare și funcționare a serviciului, 4) Centrul dispune de politică de admitere a beneficiarilor în serviciu, 5) Centrul dispune de politică de depunere a plângerilor, prevenire a violenței beneficiarilor, 6) Centrul dispune de regulament de ordine interioară.	1) Centrul nu este acreditat de către Inspectoratul Social de Stat, 2) prestatorul nu deține certificatul de acreditare și nu are dovada înregistrării cererii pentru acreditare.

⁹ Anexa Tabelul 6

Standardul 6.2 Personalul Serviciului deține calificarea profesională conform pozițiilor ocupate

Rezultatele evaluării criteriilor aferente Standardului 6.2 denotă o medie generală de realizare a standardului de 94%. Sunt respectate în totalitate toate cinci criterii de evaluare stabilite acestui standard.

Standardul 6.2 Personalul Serviciului deține calificarea profesională conform pozițiilor ocupate	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) prestatorul dispune de organigrama serviciului și statele de personal aprobate, 2) Numărul de unități aprobate- 204,75, Numărul de unități active per instituție- 204,25 (194,25 unități de bază și 10 unități active prin cumul).Funcții vacante- 0,5 unitate, 3) beneficiarele au posibilitatea de a accesa servicii de suport pentru angajare, cu sprijinul personalului centrului, însă, din cauza stării de sănătate fragile și a limitărilor de ordin intelectual, majoritatea beneficiarelor nu dispun de capacitatea necesară pentru a se angaja pe piața muncii, 4) prestatorul are un plan de dezvoltare profesională a angajaților (<i>plan de instruire inițială, instruire continuă</i>), 5) planul de instruire al personalului include tematici în domeniul drepturilor omului (abordarea bazată pe drepturile omului, protecția împotriva violenței, torturii, reținerii, etc.), 6) planul de instruire al personalului include tematici privind dreptul la capacitate juridică și măsuri de ocrotire, 7) personalul Centrului beneficiază de cel puțin 20 ore instruire continuă/ anual (<i>prestatorul implementează Planul de instruire și asigură instruirea tuturor angajaților</i>).	<ol style="list-style-type: none"> 1) Planul Individual de Asistență nu cuprinde măsuri de suport pentru angajare, 2) prestatorul nu are un plan de supervizare profesională, ghidare la locul de muncă

Standardul 6.3 Bugetul serviciului asigură dreptul la suport și îngrijire calitativă a persoanelor din serviciu

Rezultatele evaluării criteriilor aferente Standardului 6.3, indică o medie generală de realizare a standardului de 81%. Sunt respectate în totalitate trei criterii de evaluare din cele patru stabilite acestui standard, iar un criteriu nu este nerealizat.

Standardul 6.3 Bugetul serviciului asigură dreptul la suport și îngrijire calitativă a persoanelor din serviciu	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) Centrul dispune de un buget aprobat și un plan anual al achizițiilor, 2) bugetul cuprinde cheltuielile necesare funcționării și dezvoltării, 3) beneficiarii Centrului sunt asigurați conform normelor de cheltuieli în bani pentru întreținerea persoanelor în instituțiile sociale (HG 520/2006), 4) beneficiarii Centrului sunt asigurați conform normelor naturale pentru întreținerea persoanelor cazate în instituțiile sociale (HG 506/2006).	<ol style="list-style-type: none"> 1) implementarea bugetului nu este transparentă, 2) Centrul nu are pagină web dezvoltată, prin urmare planul de achiziții, bugetul anual și rapoartele financiare nu sunt publice.

Concluzii privind realizarea Domeniului 6: Managementul instituției

Evaluarea domeniului **managementului instituției** relevă un nivel de realizare de **85%**.

Analiza managementului Centrului evidențiază existența unor documente și proceduri interne bine structurate, care reglementează organizarea, funcționarea și siguranța serviciilor oferite, asigurând un cadru operațional clar și coerent. Structura organizatorică este adecvată, iar personalul este bine dimensionat și calificat, beneficiind de un program solid de formare profesională continuă, ceea ce contribuie la menținerea calității serviciilor.

Însă, absența acreditării oficiale din partea Inspectoratului Social de Stat afectează statutul legal al Centrului și conformitatea acestuia cu cerințele legislative, reprezentând o vulnerabilitate importantă care necesită remediere urgentă. De asemenea, lipsa unui plan formal de supervizare profesională limitează potențialul dezvoltării competențelor angajaților și îmbunătățirea continuă a calității asistenței.

Din perspectiva financiară, Centrul dispune de un buget aprobat și gestionat conform normelor legale, asigurând resursele necesare funcționării și dezvoltării serviciilor. Totuși, transparența proceselor financiare și a achizițiilor este insuficientă, în principal din cauza lipsei unei platforme online oficiale care să permită accesul publicului și beneficiarilor la informații relevante. Această situație poate afecta încrederea în modul de gestionare a resurselor și contravine principiilor de responsabilitate și transparență esențiale în domeniul serviciilor sociale.

În concluzie, managementul instituției este solid din punct de vedere organizațional și profesional, însă este imperativă obținerea acreditării oficiale și implementarea unui plan de supervizare profesională pentru personal. Totodată, creșterea transparenței financiare prin publicarea informațiilor relevante va consolida încrederea beneficiarilor și a comunității în activitatea Centrului, asigurând o guvernare eficientă, responsabilă și conformă cu standardele actuale.

2.7 **SUMAR AL REZULTATELOR EVALUĂRII** nivelului de respectare a drepturilor omului în Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hîncești

Rezultatele generale arată că, dintre cele șase domenii evaluate, cinci au înregistrat un nivel de realizare parțială (R/P) spre realizare totală (R/T), iar unul se află la stadiul de realizare parțială (R/P).

Tabelul nr.4 Nivelul de realizare a domeniilor de evaluare a respectării drepturilor omului.

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hîncești	Scor acordat
Domeniul 1: Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială.	R/T
Domeniul 2: Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală.	R/T
Domeniul 3: Dreptul la capacitate juridică, la libertate și securitate personală.	R/T
Domeniul 4: Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violență.	R/T
Domeniul 5: Dreptul la viață independentă și trai în comunitate.	R/P
Domeniul 6: Managementul instituției.	R/T

Evaluarea realizată la nivelul Centrului a vizat șase domenii esențiale privind respectarea drepturilor omului. Rezultatele arată că, cinci dintre aceste domenii au atins un nivel de realizare totală (R/T), iar un domeniu prezintă un nivel de realizare parțială (R/P). Aceste constatări indică o performanță generală satisfăcătoare, însă evidențiază și anumite deficiențe care impun intervenții corective urgente.

Rezumat pe domenii de evaluare:

Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială. Scorul pentru acest domeniu indică un rezultat de realizare de 87%. Centrul oferă condiții bune de trai și protecție socială, însă este esențial să îmbunătățească accesibilitatea, intimitatea și siguranța, precum și colaborarea comunitară, pentru a asigura respectarea deplină a drepturilor beneficiarilor și creșterea calității vieții.

Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală. Scorul pentru acest domeniu indică un rezultat de 80%. Centrul oferă servicii medicale generale și de sănătate mintală accesibile și bine organizate, însă întâmpină dificultăți în obținerea consimțământului informat și nu dispune de servicii de reabilitare fizică sau îngrijiri paliative adecvate. Accesul la contraceptive și educația în sănătatea sexuală sunt limitate. Consolidarea acestor aspecte este necesară pentru asigurarea unui standard complet și ridicat de sănătate.

Dreptul la capacitate juridică, libertate și securitate personală. Scorul pentru acest domeniu indică un rezultat de 77%. Centrul menține un echilibru între protecția beneficiarilor și promovarea autonomiei, adaptându-se limitărilor legate de sănătatea mintală. Autonomia este parțială, cu decizii majore asumate de personal sau familie. Consimțământul informat este limitat, iar comunicarea este adaptată nevoilor beneficiarilor. Centrul favorizează măsurile de suport în locul tutelei și asigură protecția datelor, însă implicarea activă a beneficiarilor în procesul decizional și de consimțământ este redusă.

Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violenței. Scorul pentru acest domeniu indică un rezultat de 89%. Centrul asigură un mediu sigur și respectuos, cu măsuri eficiente pentru prevenirea abuzurilor și acces transparent la servicii medicale. Personalul este instruit și există colaborare externă, însă lipsa unor proceduri clare și informarea insuficientă privind serviciile

pentru agresori reprezintă vulnerabilități. Este necesară o atenție sporită pentru sprijinirea beneficiarelor cu dificultăți de comunicare, pentru protejarea deplină a drepturilor acestora.

Dreptul la viață independentă și trai în comunitate. Scorul pentru acest domeniu indică un rezultat de 57%. Centrul promovează autonomia și integrarea socială a beneficiarelor, facilitând participarea lor prin servicii de locuință protejată și activități comunitare. Totuși, starea gravă de sănătate și mobilitatea redusă limitează accesul majorității la activități externe și exercitarea dreptului la vot, iar selecția internă a alegătorilor este netransparentă. Colaborarea cu autoritățile și ONG-urile există, dar necesită formalizare pentru o incluziune socială durabilă, iar accesul la viața religioasă este susținut, însă restricționat de condițiile beneficiarelor.

Managementul instituției. Scorul pentru acest domeniu indică un rezultat de 85%. Managementul Centrului este susținut de documente și proceduri bine structurate, cu personal calificat și programe de formare continuă, asigurând servicii de calitate, însă lipsa acreditării oficiale afectează statutul legal, iar absența unui plan de supervizare profesională limitează dezvoltarea angajaților. Din punct de vedere financiar, bugetul este gestionat conform normelor, dar transparența este redusă din cauza lipsei unei platforme online, ceea ce poate afecta încrederea publică.

CONCLUZIE GENERALĂ privind evaluarea respectării drepturilor omului în Centrul de Plasament Temporar pentru Persoane cu Dizabilități din mun. Hîncești

Evaluarea nivelului de respectare a drepturilor omului în Centrul de Plasament Temporar pentru Persoane cu Dizabilități din mun. Hîncești relevă un grad bun, dar nu deplin de realizare în toate cele șase domenii analizate, cu scoruri cuprinse între 57% și 89%. Acest aspect relevă un angajament solid față de respectarea drepturilor fundamentale ale beneficiarilor, reflectat prin condiții bune de trai, servicii medicale de calitate și un management bine organizat. Centrul asigură un mediu sigur, funcțional și adaptat nevoilor complexe ale persoanelor asistate, cu un personal calificat și proceduri clare.

Cu toate acestea, persistă unele deficiențe semnificative, precum accesibilitatea limitată pentru persoanele cu dizabilități, autonomia restrânsă a beneficiarelor, dificultățile în obținerea consimțământului informat, precum și lipsa unor servicii specializate de reabilitare și îngrijiri paliative. Integrarea socială și participarea activă în comunitate sunt de asemenea limitate, iar colaborarea cu autoritățile locale necesită consolidare. Lipsa acreditării oficiale și transparența financiară insuficientă afectează statutul legal și încrederea în gestionarea resurselor.

În concluzie, deși Centrul respectă în mare parte drepturile omului și depune eforturi concrete în respectarea drepturilor beneficiarilor, există totuși domenii care necesită intervenții urgente pentru îmbunătățire. Se recomandă implementarea unor măsuri prioritare care să vizeze îmbunătățirea accesibilității, dezvoltarea serviciilor complementare, extinderea autonomiei și participării beneficiarelor, precum și creșterea transparenței și consolidarea parteneriatelor comunitare.

Aceste aspecte impun măsuri corective urgente pentru a sprijini dezvoltarea unui cadru integrat, incluziv și respectuos, care să susțină demnitatea și autonomia persoanelor asistate, garantând totodată un nivel ridicat și durabil al serviciilor furnizate.

Prezentăm în continuare o analiză detaliată a riscurilor identificate în cadrul evaluării Centrul de Plasament Temporar pentru Persoane cu Dizabilități din mun. Hîncești în conformitate cu cele șase domenii ale respectării drepturilor omului. Astfel, identificarea riscurilor reflectă următoarele rezultate:

DOMENIUL 1: Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială.

Gradul de conformitate pentru acest domeniu este de 87%. (*Figura nr.1*). Toate șase standarde din acest domeniu prezintă un nivel scăzut de risc, cu impact minor asupra beneficiarilor. (*Tabelul nr. 5*). Totuși riscurile identificate sunt:

Standard 1.1:

- 1) Desprinderea vopselei de pe tavan în spațiile destinate procedurilor medicale - generează disconfort, anxietate sau lipsă de încredere în calitatea serviciilor medicale oferite.
- 2) Lipsa protecției la calorifere - creșterea riscului de arsuri pentru beneficiarii cu mobilitate redusă sau cu dizabilități cognitive, pericol pentru siguranța fizică.

Standard 1.2:

- 1) Supraaglomerarea dormitoarelor și lipsa spațiului individual - crește riscul de conflicte, stres, disconfort fizic și psihic, afectează sănătatea și calitatea vieții și încalcă dreptul la intimitate și la un mediu de trai adecvat.
- 2) Lipsa condițiilor pentru intimitate în dormitoare - generează stres, anxietate, sentiment de vulnerabilitate și lipsă de control asupra propriei vieți.
- 3) Lipsa spațiului securizat pentru bunurile personale - pierderi, furturi, conflicte sau anxietate legată de siguranța obiectelor personale și afectarea sentimentului de control și dreptul la proprietate și intimitate.

Standard 1.3:

- 1) Lipsa intimității și a spațiilor sanitare separate - disconfort psihic, anxietate, rușine și sentimentul de vulnerabilitate. Lipsa intimității afectează demnitatea și duce la retragere socială sau conflicte între beneficiari.
- 2) Lipsa accesibilității pentru persoane cu dificultăți locomotorii și senzoriale la spațiile sanitare. Lipsesc barele de sprijin și alte adaptări necesare - limitează autonomia, crește riscul de accidente și afectează demnitatea și stima de sine.

Standard 1.4:

Condiții nesigure și nefamiliare de servire a mesei (mesele și scaunele din sală de mese nu asigură siguranța beneficiarilor) - afectează apetitul, starea emoțională și calitatea experienței de a lua masa, în special pentru persoanele cu mobilitate redusă sau alte nevoi speciale.

Standard 1.5:

Lipsa dreptului la comunicare în condiții de intimitate și siguranță - generează anxietate, sentiment de control și supraveghere, limitează libertatea de exprimare și afectează încrederea beneficiarilor în instituție. Crește riscul de izolare socială și vulnerabilitate, afectează dreptul fundamental la comunicare și autonomie personală.

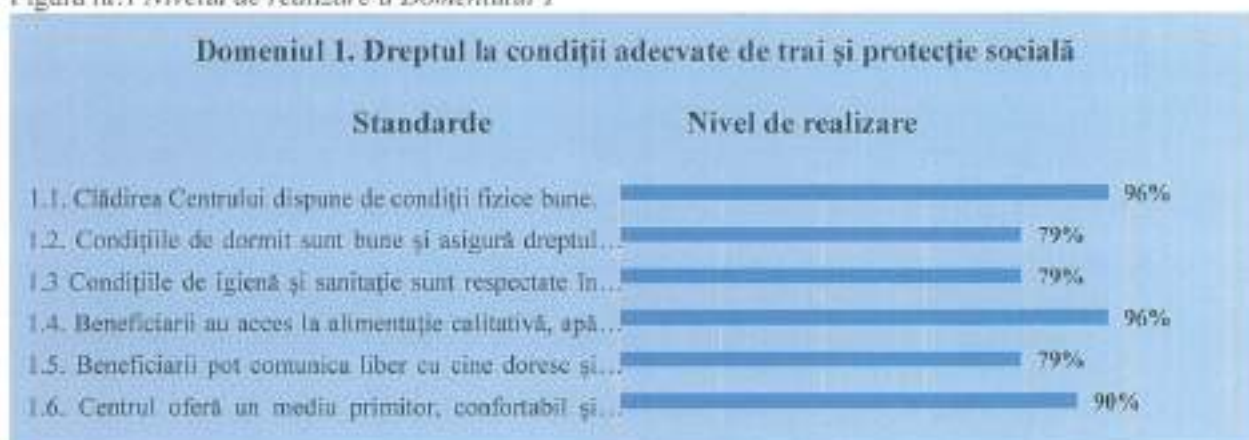
Standard 1.6:

- 1) Lipsa unui acord formal cu autoritatea publică locală (APL) limitează implicarea sistematică a beneficiarilor în activitățile culturale din comunitate - reducerea oportunităților de

socializare, dezvoltare personală și integrare comunitară. Izolare socială, scăderea motivației și a stimei de sine, precum și la limitarea accesului la experiențe culturale diverse și la relaționarea cu persoane din afara Centrului.

- 2) Membrii grupului de suport nu sunt implicați în elaborarea și implementarea Planului Individual de Asistență - duce la identificarea unor soluții mai puțin adaptate nevoilor reale ale beneficiarului, ceea ce scade eficiența intervențiilor și diminuează sprijinul emoțional oferit acestuia.

Figura nr.1 Nivelul de realizare a Domeniului 1

Tabelul nr.5 Nivelul de risc și impact asupra beneficiarilor.

Domeniul 1	Standard	Nivel de risc	Impact
Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială.	1.1. Clădirea Centrului dispune de condiții fizice bune.	Scăzut (96 %)	Minor
	1.2. Condițiile de dormit sunt bune și asigură dreptul la intimitate.	Scăzut (79 %)	Minor
	1.3. Condițiile de igienă și sanitație sunt respectate în Centru.	Scăzut(79 %)	Minor
	1.4. Beneficiarii au acces la alimentație calitativă, apă potabilă, îmbrăcăminte și încălțăminte, alte bunuri personale conform preferințelor și nevoilor	Scăzut (96 %)	Minor
	1.5. Beneficiarii pot comunica liber cu cine doresc și se bucură de dreptul la libertate în Centru.	Scăzut(79 %)	Minor
	1.6. Centrul oferă un mediu primitor, confortabil și stimulant pentru participarea activă a beneficiarilor.	Scăzut (90 %)	Minor

DOMENIUL 2: Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală.

Gradul de conformitate pentru acest domeniu este de 80%. (Figura nr. 2). Trei standarde din acest domeniu prezintă un nivel scăzut de risc, cu impact minor asupra beneficiarilor, un standard cu nivel de risc înalt și impact major asupra beneficiarilor (Tabelul nr. 6). Riscurile identificate sunt:

Standard 2.2:

Lipsa acordului informat privind administrarea tratamentului - încălcarea dreptului la autonomie și consimțământ informat, scăderea încrederii în personalul medical, posibile reacții adverse neînțelese și afectarea stării psihice și fizice a beneficiarilor.

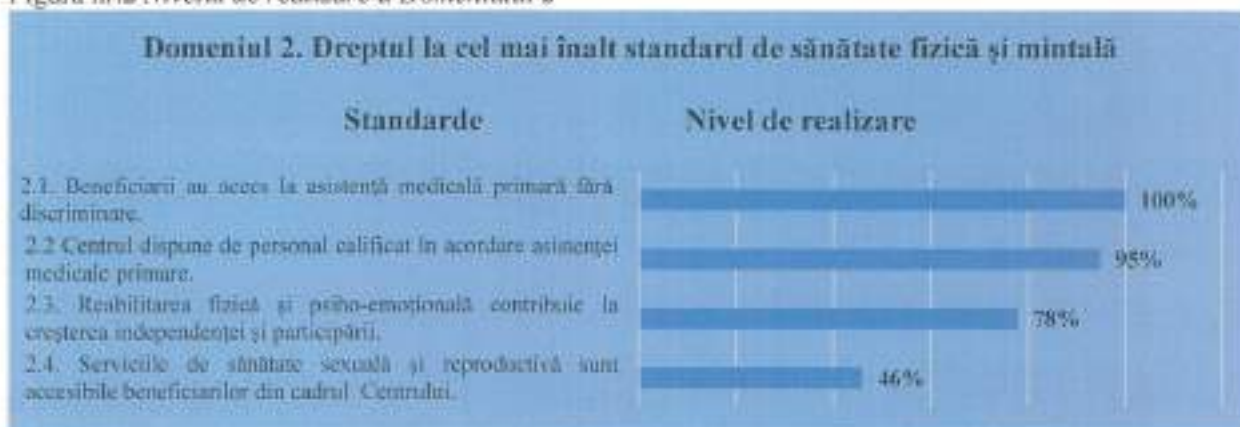
Standard 2.3:

Lipsa accesului la servicii specializate de recuperare fizică - scăderea eficienței procesului de recuperare și prelungirea perioadei de recuperare, creșterea riscului de complicații medicale și deteriorarea stării generale de sănătate, reducerea autonomiei și a calității vieții beneficiarilor.

Standard 2.4:

Limitarea accesului la informații, consiliere și servicii esențiale pentru sănătatea sexuală și reproductivă - apariția unor probleme de sănătate, creșterea vulnerabilității în fața abuzurilor și la încălcarea dreptului la sănătate și autonomie personală.

Figura nr.2 Nivelul de realizare a Domeniului 2

Tabelul nr.6 Nivelul de risc și impact asupra beneficiarilor.

Domeniul 2	Standard	Nivel de risc	Impact
Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală.	2.1. Beneficiarii au acces la asistență medicală primară fără discriminare.	Scăzut (100 %)	Minor
	2.2 Centrul dispune de personal calificat în acordare asistenței medicale primare.	Scăzut (95%)	Minor
	2.3. Reabilitarea fizică și psiho-emoțională contribuie la creșterea independenței și participării.	Scăzut (78 %)	Minor
	2.4. Serviciile de sănătate sexuală și reproductivă sunt accesibile beneficiarilor din cadrul Centrului.	Înalt (46 %)	Major

DOMENIUL 3: Dreptul la capacitate juridică, libertate și securitate personală.

Gradul de conformitate pentru acest domeniu este de 77% (Figura nr. 3). Trei standarde din acest domeniu prezintă un nivel scăzut de risc cu impact minor și un standard prezintă un nivel de risc mediu cu impact moderat asupra beneficiarilor. Riscurile identificate sunt (Tabelul nr.7):

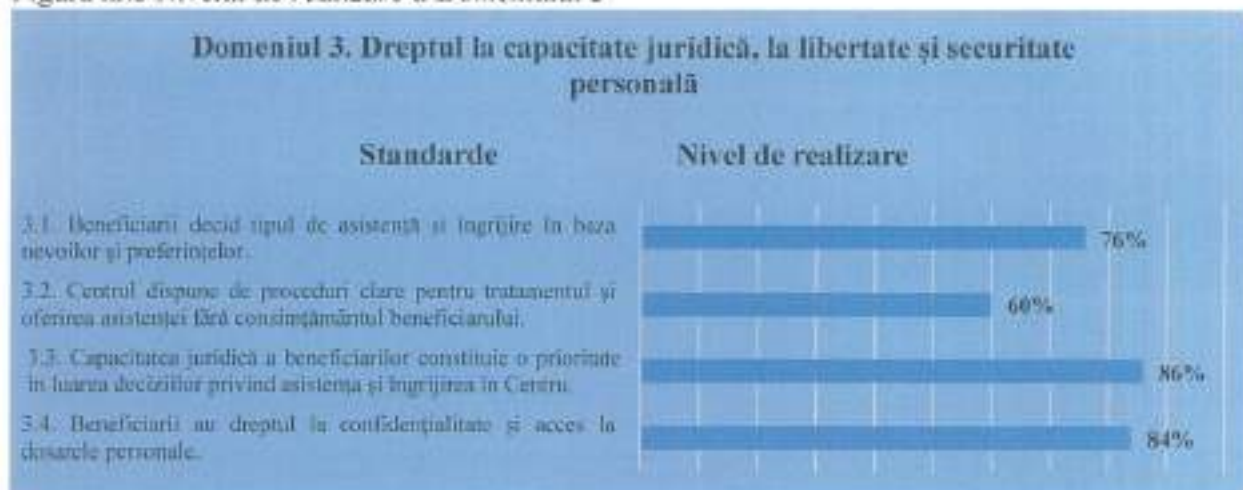
Standard 3.2:

- 1) Îngrijirea și tratamentul nu se bazează pe consimțământul liber și informat - încălcarea autonomiei și dreptului la autodeterminare, anxietate, sentiment de lipsă de control și risc crescut de abuzuri.
- 2) Beneficiarele nu cunosc procedurile de contestare a tratamentului și depunere a plângerilor - limitează accesul la mecanisme de protecție împotriva abuzurilor și tratamentelor neadecvate, crește riscul de încălcare a drepturilor procedurale.

Standard 3.4:

Beneficiarele nu cunosc și nu semnează acorduri privind prelucrarea datelor - reducerea controlul asupra propriilor date, creșterea riscurilor de încălcare a confidențialității.

Figura nr.3 Nivelul de realizare a Domeniului 3

Tabelul nr.7 Nivelul de risc și impact asupra beneficiarilor.

Domeniul 3	Standard	Nivel de risc	Impact
Dreptul la capacitate juridică, la libertate și securitate personală	3.1. Beneficiarii decid tipul de asistență și îngrijire în baza nevoilor și preferințelor.	Scăzut (76%)	Minor
	3.2. Centrul dispune de proceduri clare pentru tratamentul și oferirea asistenței fără consimțământul beneficiarului.	Mediu (60%)	Moderat
	3.3. Capacitatea juridică a beneficiarilor constituie o prioritate în luarea deciziilor privind asistența și îngrijirea în Centru.	Scăzut (86%)	Minor
	3.4. Beneficiarii au dreptul la confidențialitate și acces la dosarele personale.	Scăzut (84%)	Minor

DOMENIUL 4: Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violenței.

Gradul de conformitate pentru acest domeniu este de 89% (Figura nr. 4). Toate patru standarde ale acestui domeniu prezintă un nivel de risc scăzut, cu impact minor asupra beneficiarilor. Riscurile identificate sunt (Tabelul nr.8):

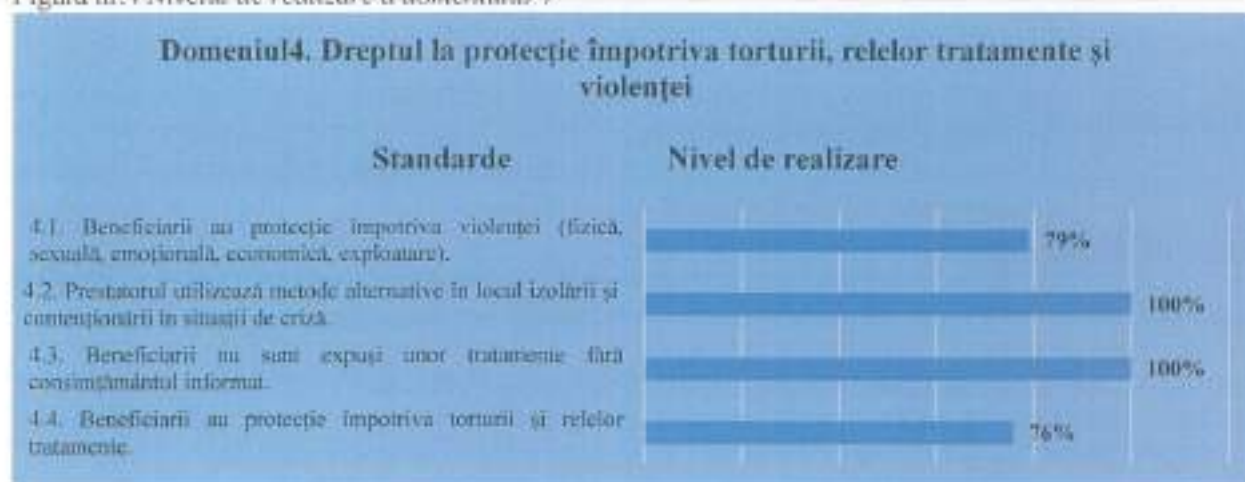
Standard 4.1:

- 1) Angajații nu cunosc serviciile specializate pentru agresori- Scade încrederea în capacitatea centrului de a proteja beneficiarele. Impact negativ asupra sănătății fizice și psihice a beneficiarelor.

Standard 4.4:

- 1) Lipsa unui plan conform MNPT pentru prevenirea torturii - crește riscul de abuzuri și lipsă de reacție eficientă la rele tratamente.
- 2) Beneficiarele nu cunosc complet măsurile disciplinare/legale - sancțiunile pot fi aplicate inadecvat, iar beneficiarele pot fi neprotejați.

Figura nr.4 Nivelul de realizare a domeniului 4

Tabelul nr.8 Nivelul de risc și impact asupra beneficiarilor.

Domeniul 4	Standard	Nivel de risc	Impact
Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violență.	4.1. Beneficiarii au protecție împotriva violenței (fizică, sexuală, emoțională, economică, exploatare).	Scăzut (79%)	Minor
	4.2. Prestatorul utilizează metode alternative în locul izolării și conțenționării în situații de criză.	Scăzut (100%)	Minor
	4.3. Beneficiarii nu sunt expuși unor tratamente fără consimțământul informat.	Scăzut (100%)	Minor
	4.4. Beneficiarii au protecție împotriva torturii și relelor tratamente.	Scăzut (76%)	Minor

DOMENIUL 5: Dreptul la viață independentă și trai în comunitate.

Gradul de conformitate pentru acest domeniu este de 57% (Figura nr. 5). Un standard din patru analizate reprezintă nivel scăzut de risc și impact minor, două standarde reprezintă un nivel de risc mediu și impact moderat și un standard reprezintă nivel de risc înalt și impact major asupra beneficiarelor. Riscurile identificate sunt (Tabelul nr.9):

Standard 5.1:

- 1) Beneficiarele nu cunosc motivele plasamentului, lipsa persoanelor împuternicite cu mandat de ocrotire - pot apărea confuzie, anxietate, lipsă de înțelegere a situației, reducerea protecției și autonomiei, afectarea capacității de decizie personală.
- 2) Nu toate beneficiarele cunosc dreptul de a solicita sistarea/încetarea serviciului, negarea dreptului la informație și autonomie- lipsa controlului asupra serviciilor primite, crește dependența și sentimentul de captivitate.
- 3) Puține beneficiare implicate în ergoterapie, menținerea rutinei instituționale rigide -stagnarea dezvoltării abilităților de viață independentă, izolare socială, afectarea negativă a calității vieții și autonomiei personale.
- 4) Dificultăți de colaborare cu serviciile sociale comunitare - persistența izolării sociale și dependenței instituționale, afectarea calității vieții și integrării sociale.

Standard 5.2:

- 1) Accesul beneficiarelor la angajare este limitat de analfabetism - excludere de la integrarea profesională, afectând autonomia și calitatea vieții.
- 2) Integrarea profesională nu este realizabilă din cauza capacității intelectuale reduse și a lipsei măsurilor în Planul Individual de Asistență - lipsa suportului adecvat limitează oportunitățile de muncă și dezvoltare personală.
- 3) Beneficiarele nu sunt informate și sprijinite pentru instruire în comunitate - reducerea șanselor de dezvoltare profesională și integrare socială.

Standard 5.3:

Restricționarea nejustificată a dreptului la vot - încălcare drepturilor omului, având potențialul de a perpetua discriminarea și marginalizarea beneficiarelor.

Standard 5.4:

- 1) Participare redusă la viața comunității - izolare socială.
- 2) Lipsă de colaborare cu comunitatea locală - marginalizare, vizibilitate redusă.
- 3) Activități restrânse la Centru - experiențe limitate, stagnare socială.

Figura nr.5 Nivelul de realizare a domeniului 5

Tabelul nr.9 Nivelul de risc și impact asupra beneficiarilor.

Domeniul 5	Standard	Nivel de risc	Impact
Dreptul la viață independentă și trai în comunitate	5.1. Beneficiarii primesc suport pentru autonomie personală.	Mediu (68%)	Moderat
	5.2. Beneficiarii pot accesa servicii de educație și suport pentru angajare și activități de voluntariat.	Înalt (28%)	Major
	5.3. Beneficiarii sunt sprijiniți să participe la viața publică și politică.	Mediu (55%)	Moderat
	5.4. Beneficiarii primesc suport pentru a participa la activități culturale, religioase, sportive și de agrement în comunitate.	Scăzut (77%)	Minor

DOMENIUL 6: Managementul instituției.

Gradul de conformitate pentru acest domeniu este de 85% (Figura nr. 6). Toate trei standarde analizate ale domeniului au fost evaluate cu un nivel risc scăzut și impact minor asupra beneficiarilor. Riscurile identificate sunt (Tabelul nr.10):

Standard 6.1:

Lipsa acreditării afectează capacitatea instituției de a asigura servicii conforme, risc semnificativ pentru respectarea drepturilor beneficiarelor.

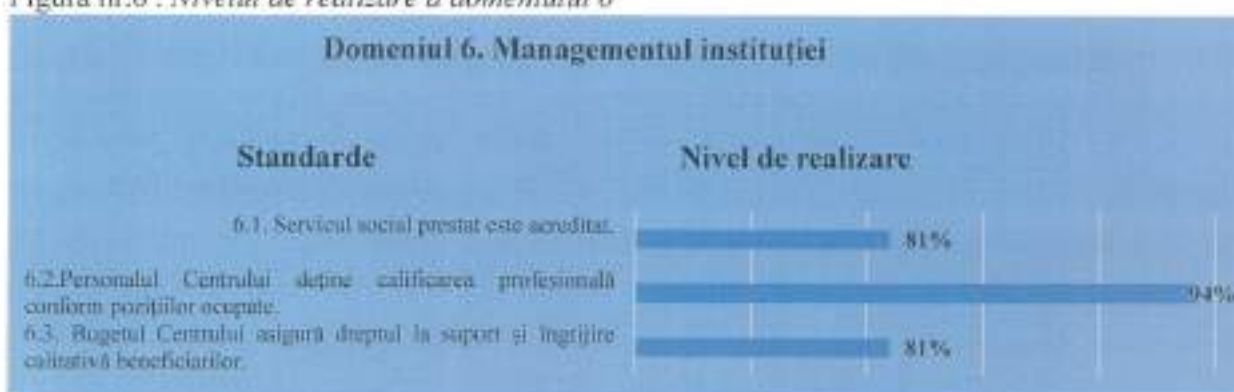
Standard 6.2:

Lipsa supervizării și ghidării profesionale - erori în practică, servicii neuniforme, risc de abuz sau neglijență, afectarea siguranței și drepturilor beneficiarelor.

Standard 6.3:

Lipsa transparenței bugetare - scăderea încrederii publice, risc de gestionare ineficientă sau frauduloasă a fondurilor, vulnerabilitate la abuzuri și încălcarea drepturilor beneficiarilor.

Figura nr.6 . Nivelul de realizare a domeniului 6

Tabelul nr.10. Nivelul de risc și impact asupra beneficiarilor.

Domeniul 6	Standard	Nivel de risc	Impact
Managementul instituției	6.1. Serviciul social prestat este acreditat.	Scăzut (81%)	Minor
	6.2. Personalul Centrului deține calificarea profesională conform pozițiilor ocupate.	Scăzut (94%)	Minor
	6.3. Bugetul Centrului asigură dreptul la suport și îngrijire calitativă beneficiarilor.	Scăzut (81%)	Minor

CONCLUZIE GENERALĂ privind riscurile identificate în Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hincești

Analiza riscurilor în cele șase domenii privind respectarea drepturilor omului relevă **un profil general de risc redus**, cu variații semnificative între domenii și standarde. Evaluarea evidențiază existența unor deficiențe sistemice și operaționale care, deși în multe situații au un impact minor, pot influența cumulativ calitatea vieții beneficiarilor. Riscurile de nivel scăzut sunt predominante, însă necesită totodată intervenții strategice pentru asigurarea drepturilor fundamentale ale persoanelor cu dizabilități.

1. Riscuri cu impact major:

- a) **Dreptul la sănătate fizică și mintală (Domeniul 2).** Acces limitat la servicii de sănătate sexuală și reproductivă, risc de abuzuri, încălcarea autonomiei (standardul 2.4).
- b) **Dreptul la viață independentă și comunitate (Domeniul 5).** Acces restricționat la educație și muncă, lipsă sprijin pentru integrare profesională, risc de excludere socială (standardul 5.2).

Riscurile cu impact major identificate impun intervenții strategice și prioritare pentru a asigura respectarea drepturilor fundamentale, autonomia și demnitatea persoanelor cu dizabilități. Remedierea acestor deficiențe este necesară pentru crearea unui mediu sigur, incluziv și orientat către dezvoltarea și integrarea completă a beneficiarelor în societate.

2. Riscuri comune și recurente (nivel mediu, impact moderat):

- a) **Condiții de trai:** Supraaglomerare, lipsa intimității, acces limitat la spații sanitare adaptate, participare redusă la activități comunitare.
- b) **Sănătate:** Lipsa activităților de recuperare fizică specializată.
- c) **Capacitate juridică:** Lipsa consimțământului informat, necunoașterea procedurilor de contestare a tratamentului.
- d) **Viață independentă:** Implicare redusă în decizii, acces limitat la educație, angajare și viață comunitară.
- e) **Management:** Lipsa supervizării profesionale, transparență bugetară redusă.

3. Riscuri scăzute, dar persistente: În majoritatea standardelor, riscurile identificate sunt scăzute și au un impact minor asupra beneficiarelor, însă frecvența lor **evidențiază necesitatea unei îmbunătățiri continue a practicilor administrative și operaționale**, în special în domeniile sănătății, managementului instituțional și sprijinului pentru participarea în comunitate.

4. Riscuri manageriale și instituționale: Lipsa acreditării serviciului, absența supervizării, transparența bugetară insuficientă, colaborarea inadecvată cu comunitatea (Domeniul 6), reprezintă riscuri sistemice, care pot afecta eficiența și sustenabilitatea serviciilor furnizate pe termen lung.

Concluzii

Evaluarea realizată de către Inspectoratul Social de Stat la Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hîncești, a avut drept scop analizarea gradului de respectare a drepturilor beneficiarelor, în baza standardelor de calitate aferente celor șase domenii fundamentale.

Scorurile au fost acordate în urma colectării și interpretării probelor documentare și observaționale, precum și a discuțiilor cu personalul instituției și beneficiarele.

Evaluarea indică o realizare parțială, cu un procent global de 80% și evidențiază realizări bune în asigurarea drepturilor fundamentale și a calității vieții beneficiarilor. În ansamblu, drepturile beneficiarelor sunt realizate în totalitate în cinci domenii evaluate, cu scoruri care variază între 77% și 89%, și un domeniu evaluat cu scorul de realizare parțială de 57%. Nivelurile cele mai ridicate de conformare au fost înregistrate la Domeniul 1 Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială (87%), Domeniul 4 Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violenței (89%) și Domeniul 6 – Managementul instituției (85%), iar cel mai redus – la Domeniul 5 – Dreptul la viața independentă și trai în comunitate (57%).

Aceste rezultate subliniază necesitatea implementării unor acțiuni corective pentru garantarea continuă a condițiilor de protecție și asistență, astfel încât beneficiarii să-și poată dezvolta abilitățile de autonomie personală și socializare, în vederea incluziunii sociale. Este esențial să li se asigure accesul la activități comunitare, diversificarea programelor de reintegrare socială și condiții care să le permită un trai demn și autonom.

În concluzie, Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități mun. Hîncești respectă drepturile fundamentale ale beneficiarelor și oferă condiții de bază pentru siguranță și participare. Totuși, sunt necesare îmbunătățiri importante în ceea ce privește spațiul de cazare, accesibilitatea, autonomia, integrarea socială, transparența și implicarea activă a beneficiarelor în procesul decizional. Consolidarea parteneriatelor locale și dezvoltarea unor servicii personalizate și integrate reprezintă elemente esențiale pentru a asigura o incluziune reală și o calitate superioară a vieții pentru toate persoanele cu dizabilități aflate în îngrijire.

O descriere detaliată a situației în asigurarea drepturilor omului în Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități din mun. Hîncești și a recomandărilor specifice se regăsesc în Anexele 1-6 ale Raportului conform criteriilor de evaluare pe fiecare standard al fiecărui domeniu specific.

Persoanele cu dizabilități beneficiază de dreptul fundamental la un trai decent, în condiții de egalitate cu ceilalți membri ai societății, conform Legii asistenței sociale nr. 547 din 25.12.2003. Garantarea acestui drept presupune respectarea demnității umane, a autonomiei personale și a egalității de șanse.

Centrul are responsabilitatea de a identifica și elimina toate obstacolele și barierele care limitează accesul beneficiarelor la condiții de trai adecvate. De asemenea, trebuie să le asigure oportunitatea de a trăi independent și de a se implica activ în toate aspectele vieții.

Recomandări

În contextul constatărilor și în scopul prestării serviciilor calitative în cadrul Centrului, Inspectoratul Social de Stat recomandă Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hîncești:

Domeniul 1: Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială

1. Realizarea unui program de întreținere și renovare pentru refacerea finisajelor deteriorate.
2. Îmbunătățirea intimității și siguranței bunurilor personale, prin dotări suplimentare și spații de depozitare individuale.
3. Adaptarea completă a spațiilor sanitare pentru accesibilitatea persoanelor cu dizabilități.
4. Modernizarea mobilierului din sălile de mese pentru a oferi confort adecvat.
5. Dezvoltarea unor soluții de comunicare accesibilă pentru beneficiarii cu deficiențe senzoriale și asigurarea accesului la convorbiri confidențiale.
6. Implicarea activă a beneficiarilor și a grupului de suport în planificarea serviciilor.
7. Încheierea unui acord de colaborare cu autoritatea publică locală pentru facilitarea integrării comunitare.

Domeniul 2: Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală

1. Angajarea și implicarea specialiștilor în reabilitarea fizică a beneficiarilor (kinetoterapeut).
2. Asigurarea accesului beneficiarelor la servicii de sănătate sexuală și reproductivă, precum și la educație în acest domeniu.
3. Promovarea consimțământului informat și a autonomiei beneficiarilor în deciziile medicale, adaptând metodele de informare la nivelul de înțelegere al fiecăruia.
4. Organizarea de sesiuni regulate de informare privind sănătatea și drepturile beneficiarilor.

Domeniul 3: Dreptul la capacitate juridică, libertate și securitate personală

1. Informarea constantă a beneficiarilor despre drepturile lor, inclusiv despre posibilitatea de a depune plângeri și de a contesta deciziile.
2. Implicarea activă a beneficiarilor în gestionarea datelor personale și în procesele decizionale care îi privesc.
3. Organizarea de instruiți pentru personal, privind dreptul la capacitate juridică și măsurile de ocrotire.

Domeniul 4: Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violenței

1. Consolidarea implementării procedurilor de prevenire a abuzului și tratamentelor degradante de către personal.
2. Intensificarea eforturilor de informare a beneficiarelor despre drepturile lor și despre mecanismele de raportare a abuzurilor.
3. Dezvoltarea unor măsuri suplimentare de sprijin individualizat, în special pentru beneficiarii cu limitări cognitive sau fizice.
4. Organizarea de instruiți periodice pentru personal privind prevenirea și gestionarea situațiilor de criză.

Domeniul 5: Dreptul la viață independentă și trai în comunitate

1. Elaborarea și implementarea unor planuri individuale de asistență care să includă măsuri clare pentru integrarea socială și profesională.

2. Facilitarea accesului beneficiarelor la evenimente și servicii din comunitate, adaptate nevoilor și capacităților lor.
3. Dezvoltarea parteneriatelor cu autoritățile locale și cu organizațiile din comunitate pentru a sprijini integrarea beneficiarelor.
4. Revizuirea criteriilor interne care limitează participarea la viața politică și la procesul electoral, pentru a asigura respectarea drepturilor constituționale.

Domeniul 6: Managementul instituției

1. Urgentarea procesului de acreditare a Centrului de către Inspectoratul Social de Stat.
2. Introducerea supervizării profesionale și a ghidării la locul de muncă pentru personal.
Creșterea transparenței instituționale prin publicarea online a informațiilor financiare esențiale (plan de achiziții, contracte, buget, rapoarte financiare) și dezvoltarea unei pagini web oficiale.

Recomandare generală: Este necesară o intervenție strategică din partea autorităților centrale (Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Agenția pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă), orientată spre consolidarea capacităților instituționale - umane, financiare și tehnice - și elaborarea unui plan coerent de acțiuni pentru îmbunătățirea serviciilor sociale în toate cele șase domenii de evaluare, cu prioritate pentru cele care înregistrează deficiențe majore.

Prezentul Raport se remite:

Dlui Alexei Buzu, ministrul Muncii și Protecției Sociale

Dnei Lilia Levința, directoarea Agenției pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă

Dlui Marcel Petrușan, directorul Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Hîncești

Membrii echipei de control :

Funcția deținută	Nume, Prenume	Data	Semnătură
Șef direcție	Vizir Boris	11.07.2025	
Inspectoare principală	Radu Nadejda	11.07.2025	
Inspectoare superioară	Creanga Liliana	11.07.2025	

Directoare

Angela CHIRILOV